

**PROCÉS PARTICIPATIU PREVI A LA INFORMACIÓ
PÚBLICA DEL PLA DE PROTECCIÓ DEL MEDI
NATURAL I DEL PAISATGE DEL PARC NATURAL DEL
CADÍ – MOIXERÓ**

INFORME DE PROPOSTES

DESEMBRE 2019

INFORME DE PROPOSTES PER AL PLA DE PROTECCIÓ DEL PARC NATURAL DEL CADÍ - MOIXERÓ

SUMARI

INTRODUCCIÓ.....	3
FASE INFORMATIVA.....	5
Canals de participació i perfil dels assistents	5
Anàlisi de les aportacions rebudes	6
FASE PARTICIPATIVA.....	9
Canals de participació i perfil dels assistents	9
Anàlisi de les aportacions rebudes	14
Eix 1: Valoració i prioritització dels efectes identificats (diagnosi)	14
EIX 2 Identificació d'oportunitats estratègiques	39
EIX 3 Mesures de gestió i de foment de les oportunitats	48
Eix 4 Mesures de prevenció i minimització d'efectes negatius.....	53
FASE DE RETORN.....	59
Canals de participació i perfil dels assistents	59
Aportacions rebudes	59

Empresa consultora:

INTRODUCCIÓ

El **Parc Natural del Cadí – Moixeró** és un dels espais de la xarxa de parcs naturals de Catalunya. Conformat per les serres del Cadí i del Moixeró, hi convergeixen les comarques de l'Alt Urgell, el Berguedà i la Cerdanya. Es caracteritza per una gran riquesa geològica i paisatgística, que inclou les imponents parets de la cara nord del Cadí, les grans canals de la vessant sud del Moixeró i els massissos de la Tosa, el Puigllançada i el Pedraforca. També s'hi pot trobar una gran diversitat de fauna i flora, com el picot negre que representa al Parc i és altres espècies rares o amenaçades, com l'esquiú gall fer, el tritó pirinenc, el pela-roques, el trençalòs, l'aufrany, la graèllsia, la rosalia alpina i la llúdriga, entre moltes d'altres. Entre la flora es poden destacar el julivert d'isard, l'esperó muntanyenc, les avetoses, fagedes, rouredes i pinedes. És un territori viu, on s'hi viu i s'hi treballa, amb activitats que han contribuït a l'estat de conservació actual de l'espai i el seu patrimoni natural i cultural, vinculat per exemple a festes tradicionals, jaciments històrics, romànic, i a la història dels càtars i les trementinaires.

El **Pla de protecció del medi natural i del paisatge** és l'eina establerta en la legislació específica d'espais naturals per a l'ordenació i gestió d'aquests espais. L'any 2010 es va fer una primera proposta per al cas del Cadí – Moixeró, llavors anomenat Pla especial de protecció, i que va quedar aturada amb l'eliminació del Departament de Medi Ambient. Després de nou anys, la Direcció General de Polítiques Ambientals i Medi Natural de la Generalitat de Catalunya ha considerat necessari començar de nou i actualitzar el projecte tot treballant amb el territori, abans d'iniciar cap tramitació.

El Pla de protecció establirà els objectius de l'espai, regularà els usos del sòl i l'aprofitament dels recursos naturals i el seu ús públic, tot establint normes i directrius de gestió que garanteixin la conservació del patrimoni natural, la biodiversitat, la geodiversitat i la qualitat paisatgística, sense oblidar el patrimoni cultural, material i immaterial. Es farà de manera que possibiliti oportunitats socials i econòmiques en aquest territori basades en la conservació d'aquest patrimoni natural i cultural.

La redacció del Pla de protecció es fonamentarà en les propostes i punts de vista de tots els agents i sectors implicats del territori. Per això s'ha dut a terme un **procés participatiu** per recollir aquestes propostes i visions. El procés s'ha desenvolupat durant el segon semestre del 2019 i ha consistir en diverses convocatòries repartides per diferents municipis de l'àmbit del Parc, on es va convidar els diversos sectors implicats (agroramader, forestal, turístic, ambiental, administració, ajuntaments, ...) i la població en general a debatre les temàtiques estratègiques relacionades amb la gestió del Parc.

Aquest informe recull les aportacions rebudes en les diferents fases del procés:

- **Fase informativa:** tres sessions obertes al llarg del mes de setembre de 2019 per explicar el Pla de Protecció com instrument, les seves implicacions per al territori i els mecanismes de participació previstos. S'han recollit aportacions sobre el propi procés i sobre els agents a implicar i unes primeres propostes de temes d'interès rellevant.
- **Fase participativa:** ha combinat la participació presencial mitjançant la convocatòria de nou grups de treball i virtual a través d'una enquesta en línia. En ambdós formats, s'han plantejat les mateixes qüestions relatives a la diagnosi del Parc Natural, les oportunitats i amenaces pels diferents sectors i àmbits i propostes de mesures de gestió. També ha estat obert un portal de participació en línia durant tot el procés que ha permès fer aportacions en format lliure.
- **Fase de retorn:** tres sessions en diferents municipis del territori del Parc on s'han presentat les conclusions de la fase anterior i s'ha obert un debat al voltant de temes on el procés ha reflectit visions molt oposades.

FASE INFORMATIVA

Canals de participació i perfil dels assistents

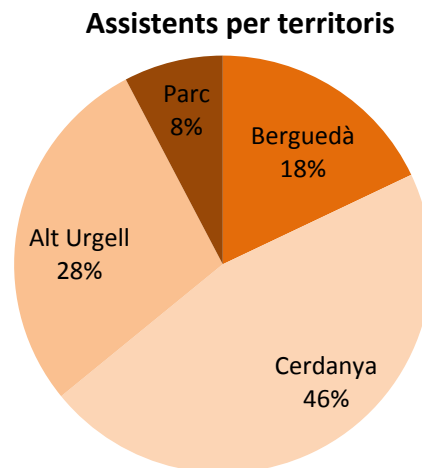
Com indica el seu nom, ha estat una fase principalment informativa però que també ha permès fer un primer recull de visions i propostes.

Els canals de recollida d'informació han estat dos:

- La intervenció directa en les sessions convocades.
- L'emplenament d'un formulari amb propostes per al territori i per al pla de protecció.

Ha comptat amb l'assistència de 78 persones un 54% de les quals va omplir el full de propostes. El territori més representat ha estat la Cerdanya, seguit de l'Alt Urgell.

Figura 1 Distribució dels assistents per territori

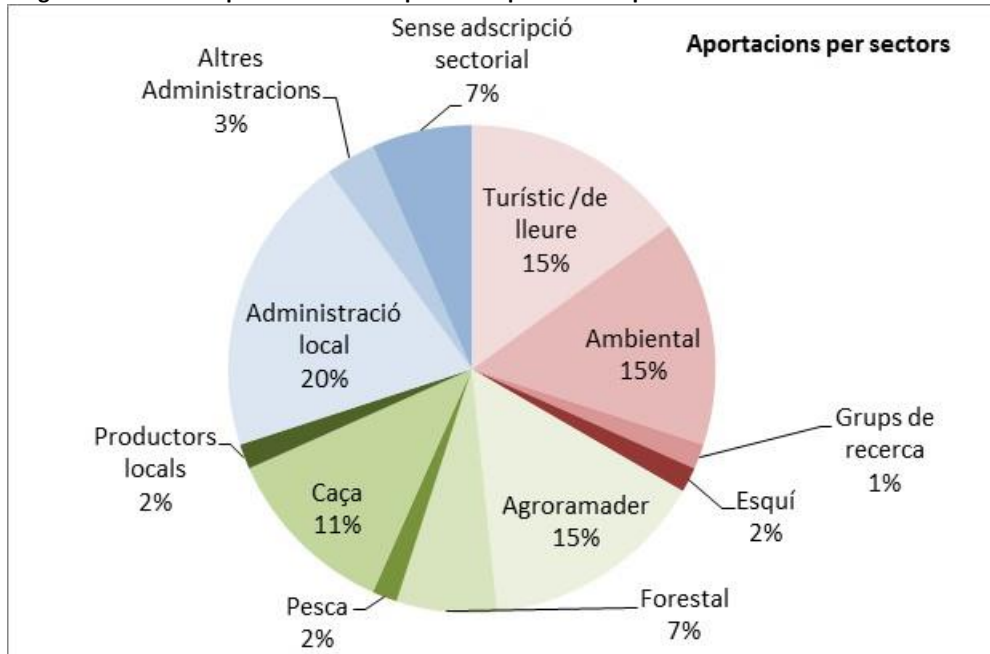

“Parc” es refereix a un identificació transversal amb tot el Parc, per exemple, representants d'administracions que tenen com a àmbit d'actuació tot el territori del Parc.

Així mateix, el 40% de les aportacions rebudes mitjançant el full de propostes provenen de la Cerdanya i el 36% de l'Alt Urgell. La distribució per sectors de les persones que han fet aportacions és la següent:

Figura 2: Distribució per sectors de les persones que han fet aportacions les sessions informatives

(*) les persones sense adscripció sectorial són aquelles que no han assenyalat el sector amb el qual s'identifiquen.
NOTA: Cal tenir en compte que una mateixa persona pot haver assenyalat més d'un sector.

Les actes de les tres sessions informatives estan disponibles al portal de participació.

Anàlisi de les aportacions rebudes

Les aportacions fetes per les persones assistents, tant de manera pública durant les sessions, com mitjançant el formulari que se'ls havia lliurat al començament, han servit per apuntar unes primeres qüestions a abordar en la fase posterior.

A continuació es fa un breu resum d'algunes de les qüestions més rellevants (des del punt de vista del nombre d'aportacions rebudes) que s'han apuntat.

- Com veuen el territori i com creuen que pot influir-hi el Pla.

De l'anàlisi de les aportacions rebudes es percep una certa sensació de **massificació o ús excessiu del Parc**, especialment en algunes zones (s'apunten Coll de Pal, Coll de Jovell, el Pedraforca) i per part de determinades activitats (curses de muntanya amb molts participants, boletaires, transport privat) que, segons l'apreciació dels participants afecten negativament l'entorn i la seva biodiversitat. De vegades no per la pròpia activitat en sí mateixa, sinó per comportament incívic o manca d'informació dels qui la duen a terme. Un 9% de les aportacions van en aquesta línia.

En contraposició, a aquesta visió, des de la banda de l'Alt Urgell apunten a una necessitat de promocionar més les activitats del Parc en els municipis d'aquesta demarcació.

D'altra banda un 21% de les aportacions apunten temes relacionats amb retornar a la **protecció de l'entorn** i a **fomentar i protegir els habitants i activitats econòmiques tradicionals** com a objectius principals del Pla.

El Pla de protecció es percep com una oportunitat i/o instrument de vertebració o desenvolupament pel territori (6% de les aportacions relacionades amb aquesta idea); en aquest sentit, s'apel·la també a la necessitat de contemplar tots els sectors i treballar coordinadament amb una visió única.

En relació al procés per a la redacció del Pla un 9% de les opinions expressades transmeten la necessitat de treballar amb i des del territori, expressant que cal tenir molt en compte "la gent que viu i treballa al territori":

- Quins usos, activitats i temes ha de regular el Pla de protecció?

En coherència amb la percepció "d'ús excessiu" de l'espai que s'ha comentat en l'apartat anterior, la major part de les aportacions que es refereixen a **regulació d'activitats** se centren en les activitats **turístiques i de lleure**, abordant aspectes com l'accessibilitat o tenir en compte la compatibilitats dels diversos usos. Un 10% de les aportacions fan referència a la necessitat de delimitar zones per limitar l'accessibilitat, bé mitjançant l'establiment de zones restringides a determinats usos, bé regulant l'accés per la xarxa viària.

Respecte a les aportacions que aborden la regulació dels aprofitaments, la major part d'elles fan referència a la gestió forestal i prevenció d'incendis.

Un tema que concentra moltes propostes és la xarxa de camins (13% de les aportacions), aquestes es refereixen tant al manteniment i senyalització com, principalment, a la necessitat de regular-ne l'accés.

Nombroses propostes rebudes (14%) s'hauran d'analitzar com a possibles **mesures de gestió**. Es tracta d'aportacions relacionades amb ajuts i/o compensacions

econòmiques als propietaris que es vegin afectats per algunes activitats o mesures proposades des del pla, comunicació entre els diversos sectors i el propi pla i la necessitat de major comunicació i treball en xarxa.

- Qui ha de ser convidat a participar?

Els agents que han estat assenyalats per més d'un participant són els següents:

- Titulars d'explotacions agroramaderes
- Mossos d'esquadra
- Bombers
- Informadors/guies/Cavalls del Vent/Guardes refugis
- Agents rurals
- Persones propietàries de finques al Parc.

FASE PARTICIPATIVA

Canals de participació i perfil dels assistents

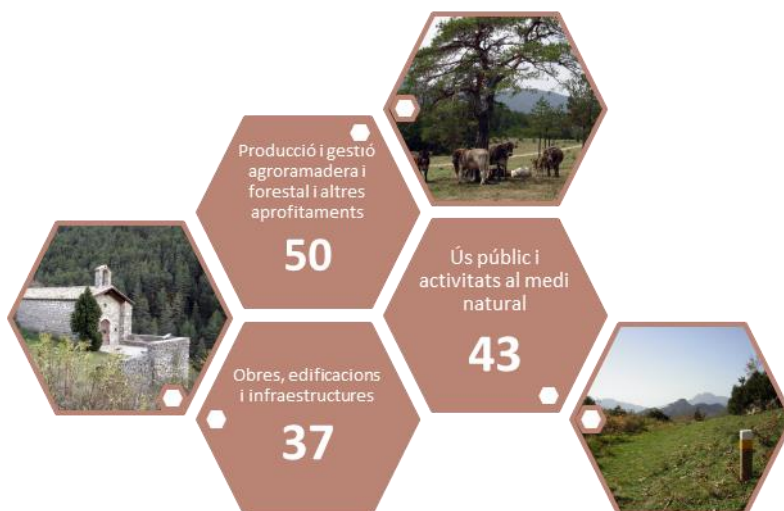
Els canals de participació en aquesta fase han estat tres:

- L'assistència als grups de treball temàtics convocats a diverses localitats del territori: nou grups de treballs organitzats en un total de 25 taules temàtiques al voltant dels diversos usos i activitats que es desenvolupen al Parc, agrupades en:
 - Grup de treball Obres, edificacions i Infraestructures.
 - Grup de treball Producció i gestió agroramadera i forestal i altres aprofitaments.
 - Grup de treball Ús públic i activitats al medi natural.
- L'emplenament d'un formulari en línia.
- La tramesa de propostes en format lliure.

Totes les convocatòries s'han pogut seguir des del portal de participació dissenyat especialment a l'efecte: <https://participa.gencat.cat/processes/Pla-PNCadiMoixeró>.

Els grups de treball han comptat amb una participació de **97 persones**. Comptant que alguna persona ha format part de diverses taules, en resulten **130 participants** amb la següent distribució per temes / sectors:

Figura 3 Distribució dels participants per grups de treball sectorials

NOTA: Cal tenir en compte que una mateixa persona pot haver assistit a més d'un grup de treball.

Al portal de participació es pot consultar l'informe de cada taula temàtica amb la composició de cada taula per territori, sectors i perfil, així com les entitats representades.

El formulari ha rebut un total de **19 respostes**, 6 de les quals de persones que havien assistit a alguna taula temàtica però han volgut complementar les seves aportacions.

Tant els grups de treball com el plantejament del formulari han plantejat quatre grans qüestions de debat:

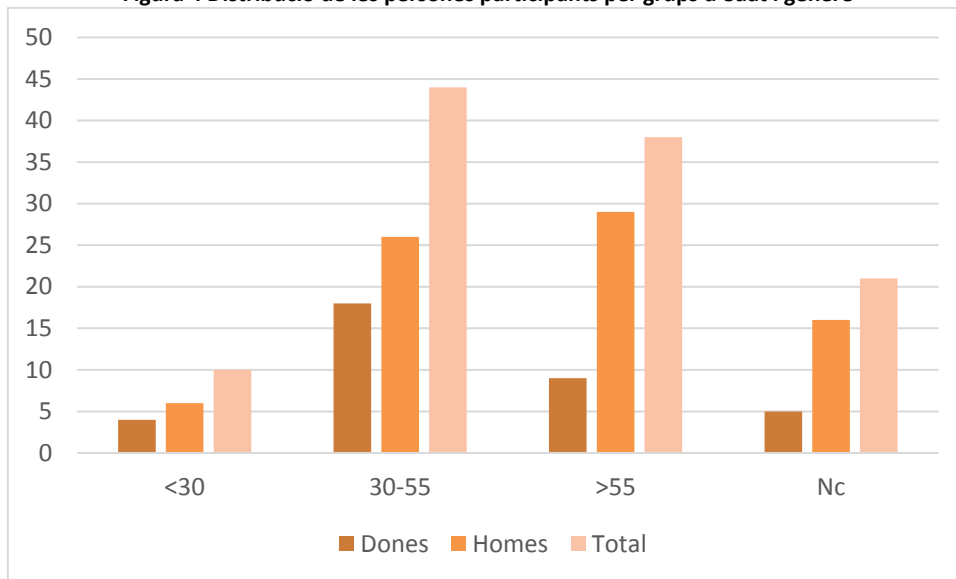
- La diagnosi dels efectes de les activitats i usos sobre el territori del Parc i els elements objecte de protecció.
- Les oportunitats estratègiques per al desenvolupament de les activitats i usos.
- Les mesures de foment de les oportunitats detectades.
- Les mesures de gestió per prevenir o minimitzar els efectes detectats com a negatius.

Pel que fa a la participació més oberta, s'han rebut un total de **9 propostes** amb diferent grau de desenvolupament, 3 d'elles de persones que ja havien assistit a les taules temàtiques o han complimentat posteriorment el formulari.

D'aquestes xifres en resulta una participació total de **113 persones**. A continuació es donen dades de representació per territori, edat i gènere del global dels participants.

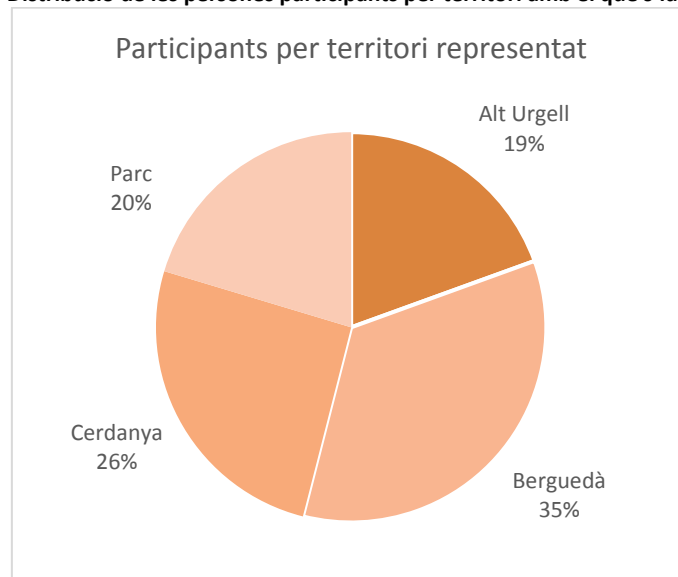

Figura 4 Distribució de les persones participants per grups d'edat i gènere

Dades del total de persones participants en grups de treball, enquesta i propostes

Figura 5 Distribució de les persones participants per territori amb el que s'identifiquen

Dades del total de persones participants en grups de treball, enquesta i propostes. "Parc" es refereix a un identificació transversal amb tot el Parc.

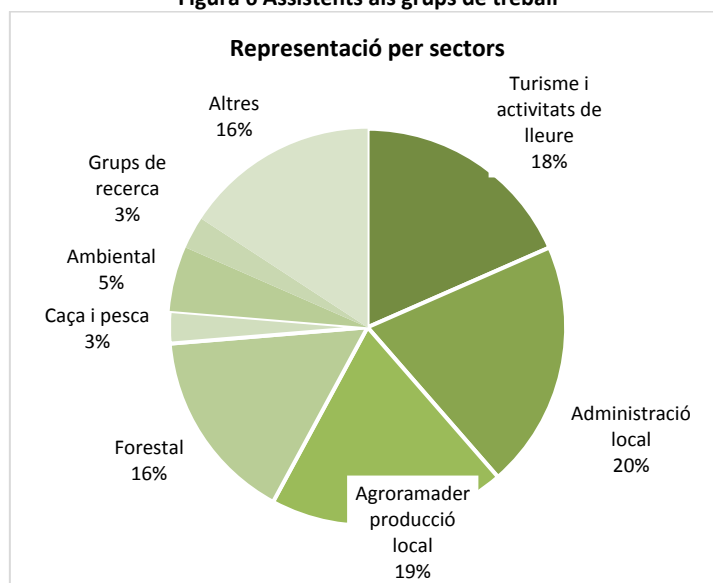
Pel que fa als sectors, la representació no ha estat proporcionalment la mateixa en les taules temàtiques que en els altres mitjans de participació. En general es pot dir que els sectors relacionats amb activitats que es desenvolupen al territori i l'administració local han estat més motivades per l'assistència als grups de treball, mentre que sectors més transversals com l'ambiental han tingut una major participació en el format virtual. Les

gràfiques següents mostren els resultats de representació per sectors en els grups de treball, en el formulari i en el global de participants.

A l'interpretar les dades cal tenir en compte que, si bé l'administració local (representants d'ajuntaments i de consells comarcals) s'ha considerat un sector diferenciat, les altres administracions (DARPA, GRAF, etc.) s'han assignat al sector o sectors corresponents al seu àmbit d'actuació (agroramader, forestal, altres).

Figura 6 Assistents als grups de treball

Cal tenir en compte que una persona pot representar més d'un sector.

Figura 7 Respostes al formulari

Amb quins sectors t'identifiques? Pots escollir-ne més d'un.

19 respostes

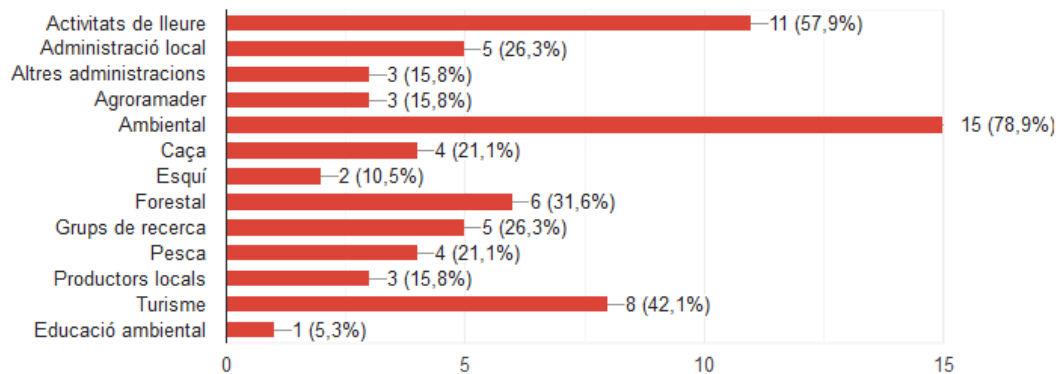
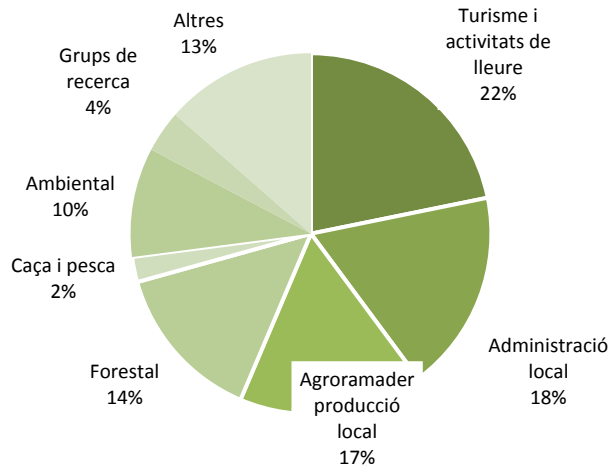

Figura 8 Global de participants

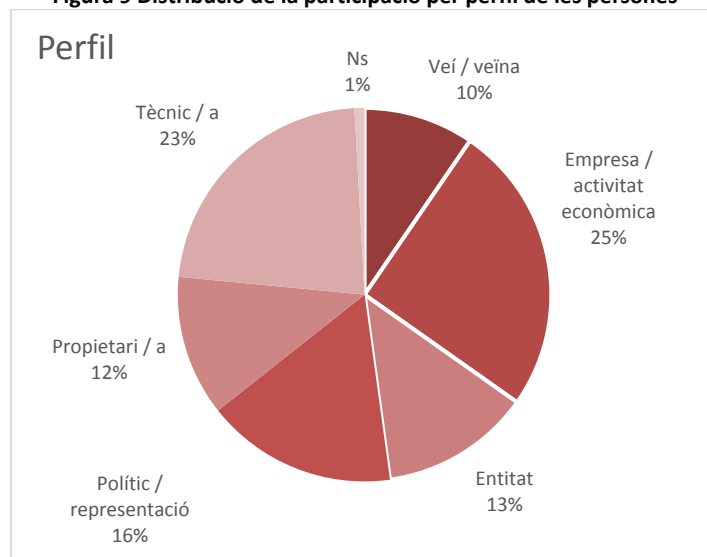
Representació per sectors

Una persona pot representar més d'un sector. El comptatge ha tingut en compte no duplicar les persones que han utilitzat més d'un mitjà de participació a no ser que ho hagin fet representant un altre sector diferent.

Finalment, es presenten les dades de representació per perfil de les persones participants. El perfil ha estat definit per l'equip tècnic de dinamització i vol il·lustrar des de quina percepció es van les aportacions, per exemple des d'una visió de coneixement tècnic o des de la vivència personal com a empresa, entitat, propietari o propietària, etc. A una persona se li pot haver assignat més d'un perfil segons la taula en la que participa, per exemple, un representant municipal que alhora és titular d'una activitat econòmica dels sectors implicats en el procés.

Figura 9 Distribució de la participació per perfil de les persones

Dades referides al total de participants. El comptatge ha tingut en compte no duplicar les persones que han utilitzat més d'un mitjà de participació.

Anàlisi de les aportacions rebudes

L'anàlisi dels resultats del procés participatiu es presenta agrupat pels quatre grans eixos de reflexió plantejats, els tres primers compartits per les taules temàtiques als grups de treball presencials com al formulari en línia¹:

- Eix 1: valoració i prioritització dels efectes identificats (diagnosi).
- Eix 2: detecció d'oportunitats estratègiques.
- Eix 3: mesures de gestió per potenciar les oportunitats.
- Eix 4: mesures de minimització o prevenció per als principals efectes negatius detectats.

Eix 1: Valoració i prioritització dels efectes identificats (diagnosi)

El debat en aquest eix s'ha basat en l'anàlisi dels efectes dels diferents usos i activitats sobre el territori del Parc i els elements objecte de protecció. Correspon, doncs, a la diagnosi de l'estat actual i futur (efectes potencials).

EFFECTES DE LES OBRES, EDIFICACIONS I INFRAESTRUCTURES

Efectes generals durant les obres

Hi ha força acord en totes les taules que han abordat el tema d'obres en els riscos potencials mentre duren aquestes, el risc consensuat ha estat el risc de contaminació del sòl, basses, mulleres i cursos fluvials i el que es veu amb menys probabilitat d'ocurrència és l'increment del risc d'incendis forestals. La resta d'efectes han tingut diferents valoracions amb molts matisos que tenen a veure principalment amb la percepció que al Parc no es deuen a terme obres que puguin generar aquests riscos de manera significativa i que el compliment de la normativa (o que les obres es duen a terme "de manera correcta") ja és garantia de prevenció dels impactes.

Les taules amb una menor percepció dels efectes negatius durant les obres han estat les de xarxa viària on ha prevalgut molt la idea de que les obres ja es realitzen de manera

¹ En el format no presencial no s'ha planejat una qüestió específica dedicada a la prevenció i minimització d'impactes davant la complexitat d'establir un camp tant obert via formulari.

que es preveuen els impactes. En canvi, les taules d'edificació han tingut una major percepció dels riscos durant les obres amb consens sobre el risc potencial de degradació de petites i mitjanes superfícies, a banda del ja esmentat de contaminació de sòl, basses i mulleres.

Efectes generals de les obres amb major consens en els grups de treball d'obres, instal·lacions i infraestructures:

- ✍ Risc de contaminació del sòl, basses, mulleres i cursos fluvials.
- ✍ Risc de degradació de petites i mitjanes superfícies

- Edificacions

En totes les taules d'edificació s'ha mostrat acord en que les obres d'ampliació o rehabilitació d'habitatges són una oportunitat per a la conservació del patrimoni cultural.

En coherència amb això, els participants atorguen importància als aspectes relacionats amb l'alteració de la qualitat visual i paisatgística provocada per aquestes obres de rehabilitació o ampliació, especialment quan aquestes obres afecten a les instal·lacions auxiliars (cossos auxiliars, tanques, jardins, piscines...); aquest risc s'ha considerat significatiu en les respostes al formulari. En aquesta opció de participació també es valora com a significatiu el risc d'alteració del patrimoni cultural en les obres d'edificació i molt significatiu quan es tracta de l'entorn de les edificacions.

En les taules temàtiques, els efectes han estat també presents però els matisos estan en com s'ha de contemplar aquests aspectes des del Pla de Protecció: des de que s'ha d'assumir perquè s'han d'admetre les obres necessàries a diferents propostes de regulació i gestió.

Obres de rehabilitació i construcció d'habitatges i els seus elements auxiliars:

- ✍ Conservació del patrimoni cultural material i immaterial (pràctiques agroramaderes o forestals tradicionals, races i varietats autòctones de bestiar, aplecs, festes...).
- ✍ Risc d'impactes paisatgístics i visuals.
- ✍ Risc de degradació del patrimoni cultural.

Respecte als efectes de la residència en habitatges dispersos hi ha força consens en el risc d'alteració de les condicions de soroll i llum natural i de tranquil·litat per a la fauna, tot i que en alguna taula aquests efectes es vinculen més a altres usos en aquestes edificacions diferents dels d'habitatge (turístics, etc.).

Residència en habitatges dispersos:

- ✍ Risc d'alteració de les condicions de silenci o llum natural, i la tranquil·litat necessàries per la fauna.

En les taules d'usos agroramaders en que s'han avaluat també les obres de rehabilitació i ampliació es tendeix a no validar els efectes per considerar que no s'han de limitar les possibilitats per a aquestes activitats que ja tenen dificultats estructurals per ésser rendibles.

Altres efectes per als quals hi ha hagut consens en el conjunt de taules d'edificació:

Efectes de les obres i actuacions de tractament entorn les edificacions:

- ✍ Artificialització
- ✍ Risc d'introducció i expansió d'espècies invasores
- ✍ Risc d'impactes paisatgístics i visuals

Efectes dels nuclis de població al voltant de l'espai

- ✍ Risc d'increment d'incendis forestals (per increment del risc d'ignició)
- ✍ Risc d'introducció i expansió d'espècies invasores
- ✍ Risc d'alteració de les condicions de silenci o llum natural, i la tranquil·litat necessàries per la fauna

Efectes de les zones industrials i comercials al voltant de l'espai

- ✍ Risc d'increment d'incendis forestals (per increment del risc d'ignició)
- ✍ Risc d'alteració de les condicions de silenci o llum natural, i la tranquil·litat necessàries per la fauna

Infraestructures de serveis tècnics i instal·lacions

Globalment, els efectes que es valoren com a més significatius són els que tenen a veure amb la pèrdua de qualitat visual.

Pel que fa a les infraestructures, en tots els grups hi ha hagut coincidència en assenyalar les línies elèctriques d'alta tensió com a elements que produeixen impactes significatius. Els efectes que s'han destacat d'aquestes infraestructures són el risc d'impacte visual i paisatgístic però també la mortalitat directe en el cas de l'avifauna.

Com a zona on es produeix un impacte concret, una de les taules cita la línia elèctrica Montant-Gósol, amb un fort pendent i on les estassades poden generar erosió.

Els efectes associats a les línies elèctriques han estat valorat també com a molt significatius en les respostes al formulari on inclou també entre aquests efectes significatius el risc d'incendi forestal.

No hi ha acord respecte al criteri de soterrament o no de línies elèctriques però si en que s'han de minimitzar al màxim aquest tipus d'instal·lacions, igual que les antenes, donant preferència a aquelles instal·lacions que donin servei a la població local.

Una de les conclusions del debat ha estat que cal disposar de criteris d'integració visual i paisatgística de les infraestructures i instal·lacions en general i, en el cas d'actuacions temporals (obres) sotmetre-les a informe preceptiu per poder prevenir efectes sobre la fauna (èpoques de l'any o indrets especialment sensibles).

Altres efectes que es poden considerar consensuats són el risc d'impacte paisatgístic de les torres i antenes de comunicació (en les taules es matisa que s'ha de diferenciar entre els serveis bàsics per a la població local i altres instal·lacions de més envergadura) i el risc de processos erosius associat a les mines a cel obert. En les taules també es valora majoritàriament com a significatiu l'alteració de les condicions de tranquil·litat de l'espai per activitats extractives (mines a cel obert, dragat de lleres).

Pel que fa als efectes de les instal·lacions associades a les pistes d'esquí hi ha consens en el risc d'alteració de la connectivitat ecològica. Els altres efectes potencialment negatius associats a aquestes instal·lacions han estat valorats de manera diferent en les taules que en el formulari. Cal tenir en compte que a les taules d'aquest àmbit temàtic hi ha hagut presència del sector implicat, que ha aportat la seva visió i ha pogut detallar les mesures que s'adopten per prevenir els impactes, per tant, o s'ha assumit la visió del sector o no hi ha hagut consens. En canvi, en el formulari s'han considerat majoritàriament molt significatius els impactes paisatgístics i els efectes de les captacions de neu artificial sobre el cabal natural dels cursos d'aigua. Aquesta percepció prové tant del sector ambiental com de representants del sector turístic.

La contaminació lumínica derivada de la il·luminació nocturna de les pistes d'esquí a l'estació de Masella ha estat un tema present en tres de les aportacions rebudes en format lliure (Grup de Defensa del Berguedà -GDB, DEPANA i Grup de Recerca Cerdanya-GRC). Aquestes entitats també es fan ressò d'altres impactes vinculats a aquestes infraestructures com la potencial afectació a la mobilitat d'espècies (llop, gall fer), l'afectació al sòl i a la fauna i flora per moviment de maquinària pesada, la contaminació

acústica o el risc d'erosió. Com a indrets especialment sensibles a alguns d'aquests impactes el GDB cita el cas concret de Comaoriola o el Coll de Pal, amb presència d'un niu històric de trençalòs i d'espècies de flora endèmiques a la carretera d'accés com el julivert d'isard - *Xatardia scabra*),

Efectes més destacats (consens):

- ✍ Risc d'impactes paisatgístics i visuals de les línies elèctriques.
- ✍ Risc de pèrdua de poblacions d'avifauna per les línies elèctriques d'alta tensió.
- ✍ Risc d'alteració visual i paisatgística de les torres i antenes de comunicació.
- ✍ Riscos de processos erosius i alteració de les condicions de silenci de l'espai per activitats extractives (pedreres a cel obert, dragat de lleres).
- ✍ Risc d'alteració de la connectivitat ecològica (mobilitat de la fauna dins l'espai) per les instal·lacions i pistes d'esquí.

Altres efectes amb ampli recolzament:

- ✍ Alteració del cabal natural dels rius i làmines d'aigua per les instal·lacions de les pistes d'esquí (captacions per a neu artificial...).
- ✍ Impacte paisatgístic instal·lacions i pistes d'esquí.
- ✍ Risc d'alteració de les condicions de llum natural, tranquil·litat de l'espai per les pistes d'esquí.
- ✍ Alteració de la connectivitat ecològica per preses i rescloses.

Xarxa viària

La majoria de participants han coincidit en valorar les oportunitats que genera el manteniment d'una bona xarxa viària de cara a tenir una bona connectivitat interna que afavoreixi la fixació de la població en el territori i el desenvolupament de les activitats econòmiques, incloent-hi també el turisme.

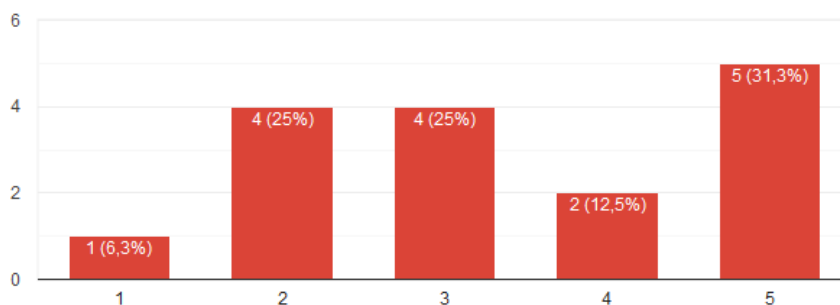
Aquesta percepció de les infraestructures que integren la xarxa viària com elements cabdals per al territori, preval sobre l'apreciació de potencials impactes negatius i això s'ha traduït en la manca de consens sobre la valoració d'aquests efectes en les taules temàtiques. Majoritàriament, les persones participants valoren que ja existeixen procediments per prevenir els impactes negatius de les infraestructures viàries (avaluació de l'impacte ambiental) i que les mesures de prevenció i minimització ja queden integrades en el disseny de les infraestructures.

Només en una de les taules es valida el risc d'alteració de la connectivitat ecològica per les carreteres (se cita el cas concret del tram Alp-Urús de la C-16). En totes les taules s'està d'acord en que aquest efecte no es dona per a les pistes forestals.

Aquest mateix efecte (risc d'alteració de la connectivitat ecològica) és considerat significatiu en les respostes al formulari (cal tenir en compte que en aquest mitjà de participació no es distingia entre carreteres i pistes forestals. Més significatiu encara, s'ha considerat l'efecte sobre les espècies per mortalitat directa provocada per la circulació en la xarxa viària.

Mortalitat d'espècies per circulació per la xarxa viària (carreteres, pistes forestals).

16 respostes

En general, el que s'extreu del debat a les taules és que els potencials efectes negatius de la xarxa viària poden derivar de la sobrefreqüentació d'algunes zones pròximes a vies molt transitades (aparcaments, àrees d'estacionament), com per exemple el Serrat de les Esposes. En aquest supòsit de sobrefreqüentació, es valida el risc potencial d'alteració de les condicions de silenci o llum natural, i la tranquil·litat necessàries per la fauna en algun sector. Aquest efecte ha estat valorat com a molt significatiu en el formulari. En aportacions com la de DEPANA també es fa referència a la contaminació acústica associada a la circulació de vehicles motoritzats, sigui per l'interior de l'espai o en les zones limítrofes; se cita per exemple la potencial afectació provinent de l'ampliació de l'estació d'esquí de La Molina amb la construcció d'un aparcament a Coll de Pal.

El risc d'erosió associat a les pistes forestals no ha tingut consens en les taules temàtiques on s'ha valorat que les condicions de disseny, evitant traçats amb fort pendent, i el condicionament adequat dels drenatges minimitza aquest risc. En general, s'admet com efecte en alguna zona concreta, com la del Coll de la Trava, però no com efecte general a considerar. En el formulari tampoc ha estat considerat un risc significatiu. Aportacions com la de DEPANA, en la seva proposta de mesures, apunten a aquest potencial efecte.

En general, preval l'opinió de que no calen més infraestructures viàries però sí una regulació, zonificació consensuada de la xarxa existent i un correcte manteniment.

Efectes considerats (majoritàriament o amb ampli recolzament):

- ✍ Alteració de la connectivitat ecològica per carreteres.
- ✍ Mortalitat d'espècies per atropellament.
- ✍ Alteració de les condicions de tranquil·litat de l'espai i necessàries per a la fauna associada a la sobrefreqüentació.

EFFECTES DELS USOS I APROFITAMENTS DELS RECURSOS NATURALS

Usos agroramaders (incloses les seves infraestructures)

Els integrants de les taules d'usos ramaders han estat persones estretament vinculades amb el sector. La seva visió és que el tipus d'explotació que es desenvolupa actualment al Parc és de molt baix impacte i que no es donen les circumstàncies per evolucionar cap a altres models més intensius. Tampoc veuen massa marge per a la regulació ja que consideren que és un sector ja molt regulat i controlat. D'altra banda, en les sessions del Berguedà i la Cerdanya s'ha esmentat com a limitació per al manteniment de l'activitat la manca de pastures, mentre que a l'Alt Urgell preval la percepció d'una activitat en plena regressió per la dificultat de mantenir les explotacions amb la pèrdua de població al territori.

En la resta d'aportacions rebudes (qüestionari, propostes...) tampoc s'assenyalen efectes negatius significatius per als usos agroramaders. Globalment hi ha molt més consens en les oportunitats relacionades amb aquests usos i amb els riscos derivats d'una disminució de les activitats que hi estan relacionats. Propostes com les de la DEPANA i altres incideixen en la protecció dels espais agraris amb valor ambiental, productiu i paisatgístic i conservar la ramaderia extensiva per augmentar el mosaic agroforestal fent-la compatible amb l'herbivoria salvatge.

Hi ha una apreciació (en dues de les tres taules i en les respostes al formulari) del potencial d'alguns efectes associats a la concentració d'animals en determinats punts o per la ubicació abeuradors i menjadores si bé la valoració majoritària és d'efectes potencials o poc significatius.

En relació al risc de contaminació de sòls o del medi hídric, en una des les taules s'inclou també l'agricultura com a activitat amb potencial per provocar aquest risc i es parla de les pràctiques de l'agricultura ecològica com a model a fomentar.

Fruit del procés participatiu es demana a l'equip redactor del Pla a reconsiderar el risc de transmissió de malalties de la fauna domèstica a la salvatge i es demana formular l'efecte a l'inrevés. Les persones participants en les taules consideren que, gràcies al

control sanitari del bestiar domèstic, el risc de transmissió de malalties cap a la fauna salvatge està molt més controlat; en canvi, la transmissió de malalties de la fauna salvatge a la domèstica és un efecte que ja s'ha manifestat en el territori del Parc (brot de tuberculosi provinent dels senglars).

En les respostes al formulari que, com s'ha dit, aporten una visió més transversal que les de les taules, s'ha considerat també significatiu el risc d'incendi forestal per la crema de marges i rostolls i per manteniment de pastures.

Efectes més destacats (consens):

- ✍ Manteniment o increment d'hàbitats oberts per pastures i conreus.
- ✍ Reducció de l'excessiu tancament del bosc i sotabosc per falta d'herbivoria i altres processos naturals.
- ✍ Conservació del patrimoni cultural materials i immaterial (pràctiques agroramaderes o forestals tradicionals, races i varietats autòctones de bestiar, ...)
- ✍ Contribució a la fixació de la població de l'espai per manteniment de les activitats econòmiques relacionades amb la restauració i conservació dels valors naturals i culturals de l'espai.
- ✍ Increment del risc de gran incendi forestal per abandonament agrari i el consegüent increment de la superfície de bosc.
- Pèrdua de punts d'aigua d'interès per la biodiversitat (punts d'abeurada, basses d'aigua, ...) degut a l'abandonament agrari.
- Risc de transmissió de malalties de la fauna salvatge a la domèstica (NOU).

Altres riscos significatius (formulari):

- ✍ Risc d'incendi forestal per crema de marges i rostolls i per manteniment de pastures.

Riscos potencials, poc significatius (majoritari):

- ✍ Risc de degradació o alteració d'hàbitats singulars i sensibles (boscos madurs, fluvials, zones humides, ...) per la ramaderia extensiva (pasturatge extensiu, abeuradors, menjadores...).
- ✍ Risc de contaminació del sòl, basses, mulleres i cursos fluvials per la ramaderia extensiva pasturatge extensiu, abeuradors, menjadores...) o els conreus no ecològics.

Pel que fa als efectes potencials de les edificacions i altres infraestructures associades als usos ramaders no hi ha consens en el conjunt de les taules. El que denota aquesta manca d'apreciació d'efectes negatius és la consideració que es tracta infraestructures necessàries per al desenvolupament de les activitats i que si s'executen amb "respecte a la normativa" han de ser assumibles els impactes residuals que puguin general. Cal tenir en compte que, des del sector, sempre hi ha la percepció que les bones pràctiques ja s'apliquen (per exemple, sistemes per evitar l'ofegament en els dipòsits d'aigua) i és des d'aquesta percepció que es fa la valoració dels potencials efectes.

Les infraestructures i instal·lacions com captacions d'aigües, tanques, dipòsits, preses i rescloses, etc. també han estat valorades en altres taules temàtiques amb composició més diversa i al formulari. Del conjunt de taules temàtiques i les respostes al formulari els efectes que han tingut una valoració com a significatius són els següents:

Riscos potencials significatius des d'una visió transversal (no específica del sector):

- ✍ Risc d'alteració de la connectivitat ecològica i d'alteració dels cursos fluvials per preses i captacions.
- ✍ Risc d'incendi per crema de marges i rostolls.
- ✍ Risc d'impacte paisatgístic i visual de construccions auxiliars, dipòsits, etc.

Aprofitaments forestals

Com en el cas anterior, els integrants de les taules també han estat persones directament implicades en el sector, bàsicament de perfil tècnic (enginyers/eres forestals, administració forestal) i propietaris i propietàries forestals. La visió que han aportat a les taules temàtiques es basa en que actualment els aprofitaments dels boscos ja es fan sempre seguint criteris sostenibles i de bones pràctiques donat que la gestió és a càrrec de personal tècnic expert. Des del seu punt de vista, aquesta activitat silvícola “moderna sostenible” no té pràcticament impactes negatius sobre el territori i en tot cas són riscos potencials o efectes poc significatius per als objectius de conservació. En canvi, es considera que els efectes més significatius dels aprofitaments forestals són les oportunitats que genera.

En totes les jornades hi ha hagut una diagnosi compartida sobre una de les principals problemàtiques associades a la reducció històrica de les activitats agroramaderes i forestals tradicionals en el Parc: el “tancament” del bosc i l’expansió de la superfícies forestals, amb la consegüent reducció dels espais oberts. Hi ha un consens general en el fet que la gestió forestal afavoreix tant la reducció de l’excessiu tancament del bosc i sotabosc per falta de d’herbívoros i altres processos naturals com el manteniment o increment d’aquest tipus d’hàbitats oberts (pastures i conreus). En aquest sentit també és unànime la constatació que l’abandonament de l’activitat forestal augmenta el risc de grans incendis forestals (GIF²) pel fet que incrementa la continuïtat de la superfície i la biomassa forestal,

En alguna de les taules es va encetar una discussió sobre la viabilitat de promoure actuacions d’obertura d’espais oberts (roturacions, adivesaments, etc.) en algunes zones, per exemple a les parts baixes del Parc, les més properes als nuclis urbans, si el seu manteniment no és econòmicament sostenible, o és millor deixar que la massa forestal continuï la seva dinàmica actual i només s’hi vagin fent tractaments silvícoles.

² Es consideren com a tals els que afecten una superfície de més de 500 ha

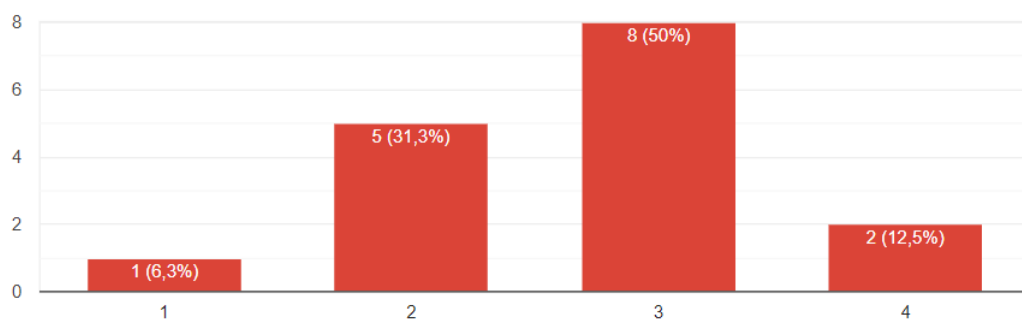

Globalment hi ha també unanimitat en la valoració de les oportunitats de la gestió forestal en l'àmbit socioeconòmic. En canvi no hi ha hagut acord en l'apreciació com a oportunitat d'altres efectes associats a l'abandonament o disminució de l'aprofitament forestal com la recuperació de la gran fauna i les cadenes tròfiques. Aquesta oportunitat només és considerada com a tal associada a les estassades en zones arbustives, marges, bardisses i altres zones obertes.

A les respostes al formulari, on han participat persones d'altres àmbits diferents del forestal (ambiental, activitats de lleure, turisme...), es reflecteix una visió molt diferent, de forma que la majoria sí que identifica com a significatiu o molt significatiu algun dels possibles efectes dels aprofitaments forestals com la degradació d'hàbitats singulars i sensibles o els processos erosius. El risc de processos erosius també és manifest en algunes de les propostes rebudes en format lliure en les quals s'expressa la necessitat d'orientar-se cap a sistemes de desembosc que produeixin la mínima erosió. En aquestes propostes també es fa èmfasi en altres riscos associats a l'activitat forestal com la contaminació acústica i l'afectació paisatgística per les operacions de desembosc.

Degradació o alteració d'hàbitats singulars i sensibles (boscos madurs, fluvials, rupícoles, zones humides, ...) per reforestacions, rompudes i adevessaments.

16 respostes

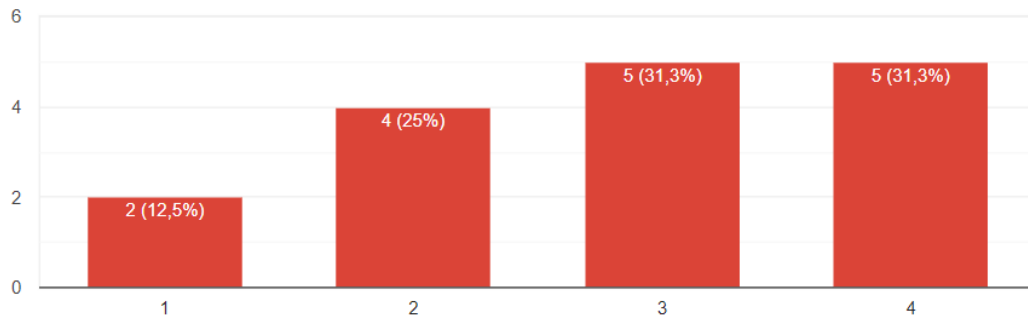
1: Potencial 2: Poc o gens significatiu 3: Significatiu 4: Molt significatiu

Risc de processos erosius significatius causats per treballs forestals i les pistes de desembosc.

16 respostes

1: Potencial 2: Poc o gens significatiu 3: Significatiu 4: Molt significatiu

En alguna de les taules es va plantejar el fet que no es pot fer el mateix tipus de gestió forestal en tot el Parc i que hi hauria zones en què els aprofitaments no serien factibles o econòmicament viables. Tanmateix la majoria de persones participants a les taules no veu com a positiva l'opció de deixar evolucionar el bosc de forma natural, opció que sí s'esmenta en algunes de les aportacions no presencials rebudes.

Efectes més destacats (consens):

- ✍ Conservació del patrimoni cultural materials i immaterial (pràctiques forestals tradicionals)
- ✍ Contribució a la fixació de la població de l'espai per manteniment de les activitats econòmiques.
- ✍ Millora de l'estructura de les masses forestals.
- ✍ Reducció de l'excessiu tancament del bosc.
- ✍ Disminució del risc de gran incendi forestal.

Riscos potencials significatius des d'una visió transversal (no específica del sector):

- ✍ Degradació o alteració d'hàbitats singulars i sensibles (boscos madurs, fluvials, zones humides, ...) per reforestacions, rompudes i adevesaments.
- ✍ Risc de processos erosius significatius causats per treballs forestals i les pistes de desembosc.

Caça i pesca

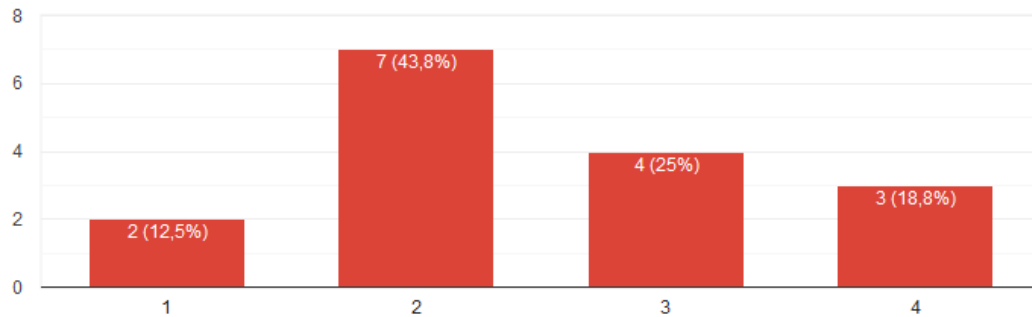
Les persones participants, especialment aquelles amb experiència en la pràctica de l'activitat, fan la validació de la diagnosi entenent la caça i pesca com activitats controlades i gestionades d'acord amb els objectius de conservació del patrimoni. És a dir entenent que el que és susceptible de provocar els impactes són la caça o pesca furtives amb les quals no se senten identificades. Així, amb la definició de l'activitat de caça o pesca com aquella que atén a les mesures de control i gestió establertes reglamentàriament molts dels efectes negatius o bé desapareixen o bé són poc significatius. Encara més, les persones participants a les taules volen palesar que la caça degudament exercida, contribueix a disminuir els efectes negatius descrits per la diagnosi, a millorar la gestió de les espècies i la fauna autòctona i a aportar activitat econòmica al territori i l'espai protegit.

En general, no hi ha una percepció significativa en relació a la pèrdua d'espècies o disminució de les poblacions, percepció que és coincident tant en la participació a les taules com a través del formulari:

Extinció o reducció excessiva de poblacions d'espècies per la pressió cinegètica o piscícola.

16 respostes

1: Potencial 2: Poc o gens significatiu 3: Significatiu 4: Molt significatiu

L'únic efecte potencialment negatiu sobre el qual hi ha hagut una validació majoritària tant a les taules de caça i pesca com al formulari, és el risc de transmissió de malalties o de contaminació genètica de la fauna salvatge per les repoblacions cinegètiques o piscícoles.

Pel que fa als efectes induïts, és a dir, els efectes generals associats a l'ús públic (sobrefreqüentació, aparcaments incontrolats, abandonament de deixalles...), les taules consideren majoritàriament que no es poden atribuir directament a la caça i pesca sinó que són més propis d'altres àmbits o activitats o, en qualsevol cas, es donen per coincidència en una mateixa zona o moment de diverses d'aquestes activitats.

Efectes més destacats:

- ☞ Oportunitat per a la millora de les poblacions d'espècies.
- ☞ Risc de transmissió de malalties a la fauna salvatge per les repoblacions cinegètiques i piscícoles.
- ☞ Risc de contaminació genètica de les poblacions de fauna salvatge per les repoblacions cinegètiques i piscícoles

Recol·lecció

Tots els grups han considerat que els efectes generals descrits en la diagnosi (sobrefreqüentació, aparcaments incontrolats, abandonament de deixalles...) no es poden atribuir directament a les activitats de recol·lecció, que cal relacionar-los amb altres àmbits o activitats i sobretot amb la massificació en determinats espais i èpoques de l'any.

La percepció no és la mateixa en els tres territoris, per exemple, en el cas de l'Alt Urgell i en relació a la recol·lecció de bolets, els participants van considerar que la majoria de recol·lectors són molt locals i que tenen molta cura. Els recol·lectors més urbans són de cap de setmana i, en general, segons el grup, són curiosos. La percepció del risc de massificació i els efectes que aquesta comporta són més presents als altres territoris i així s'ha manifesta també en les aportacions per part d'entitats tant de la Cerdanya (Grup de Recerca Cerdanya) com del Berguedà (Grup de Defensa del Berguedà). Aquesta darrera entitat dóna per fet la massificació dels boscos de la comarca del Berguedà a la tardor, de la qual se'n deriven efectes com l'abocament de deixalles, aparcaments no controlats i molèsties a les activitats locals (filats oberts, etc.).

L'efecte negatiu que ha estat consensuat en les taules temàtiques és l'extracció de nutrients del cicle de nutrients” per a la recol·lecció de bolets; tanmateix, els grups no s'han considerat amb prou coneixement per valorat la magnitud de l'efecte. Un altre efecte considerat significatiu, en aquest cas en les respostes al formulari, és el risc d'afectació al patrimoni geològic per la recol·lecció de roques, minerals i fòssils.

En general, des de les taules temàtiques consideren que, especialment la recol·lecció de bolets, pot ser una oportunitat estratègica sempre i quan s'acotin els espais de recol·lecció. D'aquesta manera la recol·lecció de bolets pot fer un retorn econòmic al territori i als propietaris. És més, opinen que aquestes activitats vinculades a un model ecoturístic, regulat degudament, seria una oportunitat per potenciar la “marca” Parc Natural del Cadí Moixeró, marca basada en l'ecologia i el medi ambient.

Efectes més destacats:

- ✍ Efectes derivats de la sobrefreqüentació (restringit a algunes zones del Parc).
- ✍ Extracció de nutrients del cicle de nutrients (sense valorar la magnitud).
- ✍ Risc d'afectació al patrimoni geològic per recol·lecció de roques i minerals.

EFFECTES DE LES ACTIVITATS D'ÚS PÚBLIC

En general la idea que ha planat en gairebé totes les taules és que cal una regulació en l'àmbit de l'ús públic si bé diferenciada segons les zones i les èpoques de l'any, de manera que es restringeixi l'accés en alguns sectors i es faciliti o fins i tot promogui en d'altres. També es pot considerar que hi ha consens en les oportunitats que generen aquestes activitats de cara al desenvolupament econòmic local. Cada grup de treball va expressar a la seva manera la idea general que qualsevol activitat humana provoca algun tipus d'efecte potencialment negatiu i, per tant, la premissa ha de ser la recerca del punt d'equilibri òptim entre ambdós pols natura i activitat humana, cercant un pacte per assolir aquest equilibri. Les taules d'ús públic han estat força transversals i han pogut reflectir també la diferent visió dels representants del sector turístic i d'activitats de lleure per una part, i la de la propietat de les finques o les activitats agroramaderes per altre.

També algunes aportacions que han arribat des del sector de l'activitat de lleure o promotors d'aquestes activitats apunten a l'oportunitat sinó se sobrepassa la capacitat de càrrega.

Efectes de consens:

- ✍ Oportunitat de les activitats d'ús públic per al desenvolupament local i la capacitat de sensibilització de la població.
- ✍ Impactes de la sobrefreqüentació i massificació.

Efectes generals induïts per les activitats d'ús públic

Pel que fa als efectes de processos induïts per activitats d'ús públic en general (sobrefreqüentació, acampada no controlada, aparcaments incontrolats, circulació motoritzada, passeig amb animals de companyia, abandonament de deixalles...) els grups estan majoritàriament d'acord amb els efectes i riscos proposats per la diagnosi: sobretot l'increment del risc d'incendi forestal, però també l'alteració de les condicions de tranquil·litat de l'espai, la degradació o erosió i les molèsties als habitants i a les activitats pròpies de l'espai.

Els matisos han estat en valorar la intensitat de la freqüentació o en la gradació d'aquestes efectes en funció del tipus de pràctica o de la conscienciació dels usuaris i visitants. En general, els efectes es valoren en quant a risc, és a dir, a impactes potencials, els cassos en que sí que es considera que aquestes impactes són manifestos s'assenyalen més endavant.

L'efecte induït sobre el qual hi ha més acord en quant als riscos associats és l'abandonament de deixalles, risc que en el les respostes al formulari s'ha valorat majoritàriament com a molt significatiu. A banda dels efectes assenyalats en la diagnosi, els participants en algunes de les taules han assenyalat també el perill d'ingestió de deixalles tant per fauna salvatge com domèstica.

També hi ha consens respecte als riscos associats als aparcaments incontrolats, principalment per les molèsties que ocasionen a les activitats pròpies de l'espai i pel risc d'iniciar-se un incendi forestal, ambdós efectes potencials valorats també majoritàriament com a molt significatius en les respostes al formulari.

L'acord majoritari en els potencials efectes negatius de la circulació motoritzada; en algunes de les taules s'ha matisat que les molèsties a la població o a les activitats pròpies de l'espai només es produeixen quan se circula fora de pistes autoritzades. En canvi, aquest efecte, així com l'alteració de les condicions de tranquil·litat de l'espai han estat qualificats de molt significatius al formulari.

Riscos amb major consens a les taules i majoritàriament molt significatius al formulari:

- ✍ Riscos derivats de l'abandonament dispers de deixalles.
- ✍ Molèsties a la població i les activitats locals pels aparcaments incontrolats.
- ✍ Risc d'incendi forestal per aparcaments incontrolats i circulació de vehicles a motor.
- ✍ Alteració de les condicions de tranquil·litat per circulació amb vehicles a motor.

Pel que fa a la sobrefreqüentació, el debat a les taules ha vingut marcat per la diferència entre els territoris del Parc, de manera que a la banda de l'Alt Urgell no es percep la massificació de visitants (excepte en alguna zona en algun moment concret), sinó tot el contrari, domina la visió que cal promoure-hi l'ús públic. Tanmateix, hi ha hagut força acord en els impactes potencials, sobretot l'efecte d'alteració de la tranquil·litat a l'espai que també ha estat qualificat majoritàriament de significatiu al formulari.

Els sectors específics del Parc amb problemes de sobrefreqüentació que s'han assenyalat en el procés participatiu són el massís del Pedraforca, sobretot per l'accés des del pàrquing de Gresolet; els Empedrats; Prat de Cadí o Prat d'Aguiló, entre d'altres. En alguns casos s'esmenta com a causa d'aquests efectes negatius un cert desconeixement de les característiques de l'espai protegit i una manca de civisme.

Els efectes potencials de l'acampada i la pernoctació no controlades han generat més discussió fins al punt que algunes taules veuen que s'ha de diferenciar clarament entre "pernoctació", que no comportaria riscos d' "acampada no controlada" que sí pot

comportar risc d'incendi, molèsties a la població i activitats del territori i pertorbació de les condicions de tranquil·litat de l'espai principalment, sempre segons el nombre de persones o la freqüentació de determinats indrets; aquesta valoració coincideix amb els resultats de l'enquesta que considera aquests riscos com a molt significatius.

També han generat molt debat la qüestió del passeig amb animals de companyia que ha estat motiu de posicions confrontades, bona part dels participants a les taules valoren que els efectes es produeixen o no, no pel fet en sí, sinó per la sensibilitat / responsabilitat dels visitants. Al formulari s'ha valorat majoritàriament com a molt significatiu el risc de provocar molèsties a la població i activitats locals.

Altres riscos amb acord majoritari:

- ✍ Alteració de les condicions de tranquil·litat de l'espai per sobrefreqüentació.
- ✍ Increment del risc d'incendi forestal per sobrefreqüentació.
- ✍ Alteració de les condicions de tranquil·litat de l'espai per acampada no controlada.

En general, els efectes dels processos induïts per l'ús públic han estat valorats com a més significatius en les respostes al formulari.

Efectes associats a activitats específiques

En alguna de les taules s'han validat efectes específics d'algunes activitats concretes en sí mateixes, encara que no hi hagi massificació, ja sigui al Parc en general per activitats com itineraris amb BTT, raquetes o pràctica de l'esquí de muntanya; ja sigui en zones concretes per a la pràctica d'activitats com l'escalada, l'espeleologia, el barranquisme o el bany en rius...). En general, en les taules s'aprecia com a correcta la regulació actual per minimitzar els efectes; en les propostes que s'han fet arribar en format lliure es fan algunes aportacions concretes per a algunes d'aquestes activitats.

En quant a les **activitats relacionades amb els itineraris o marxes en diferents modalitats** hi ha unanimitat en les taules en què no hi ha efectes específics en el cas del

senderisme i les marxes a cavall; també es veuen majoritàriament com activitats sense efectes rellevants sobre el medi l'esquí de muntanya i els itineraris amb raquetes de neu, tot i que en les propostes que es fan arribar en format lliure es parla de prevenir els potencials efectes sobre la fauna tenint en compte que es desenvolupen en època hivernal quan aquesta és més vulnerable. Tampoc s'aprecien com activitats amb impacte rellevant, més enllà dels possibles efectes induïts ja analitzats anteriorment, els aplecs i activitats tradicionals similars. En el formulari es va introduir una qüestió sobre la pèrdua de patrimoni cultural immaterial que representa la massificació o excessiva comercialització d'aquestes activitats, efecte que s'ha valorat majoritàriament com significatiu.

El tipus de rutes a les quals s'atribueix més efectes negatius són les realitzades en BTT i, sobretot, les curses o marxes organitzades que reuneixen un nombre elevat de participants. En el cas de les rutes en BTT se li atribueixen efectes de degradació del sòl i els propis senders i l'afectació a altres activitats d'ús públic (senderisme, observació de la natura). Pel que fa a les curses, la major part d'aportacions en els tres formats de participació veuen que aquestes activitats en sí mateixes ja comporten una massificació que els fa provocar els efectes induïts que s'han analitzat anteriorment. En les aportacions que provenen de visions més conservacionistes (sector ambiental) es valora també els efectes que poden tenir sobre els objectius de conservació per afectació a la flora i desplaçament de fauna i alteració del comportament d'aquesta en el cas de curses nocturnes. Tant les rutes en BTT com les curses organitzades són vistes pels propietaris com una molèstia i una alteració en les seves finques sobretot quan es realitzen sense el seu coneixement previ.

Una altre qüestió que ha sorgit en relació a aquest tipus d'activitats és la seguretat dels propis participants, bé perquè la publicitat o promoció atreu públic desinformat o poc preparat a activitats que requereixen un cert coneixement tècnic i una determinada forma física (raquetes, esquí de muntanya, BTT), bé perquè es realitzen en zones de difícil accessibilitat per la seva pròpia orografia (per exemple el Massís del Pedraforca).

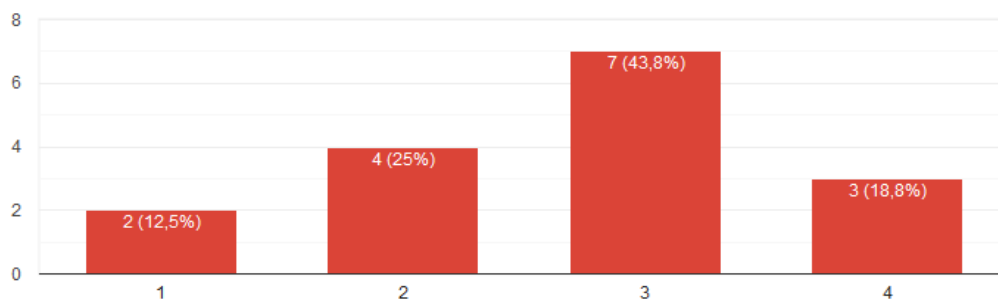
En les taules hi ha hagut una percepció general d'increment dels rescats o assistències per lesions, persones extraviades, etc.

Les activitats relacionades amb la **navegació aèria** han estat valorades majoritàriament amb efecte poc significatius. En les taules no s'han validat efectes rellevants a excepció del soroll en el cas de la navegació a motor com efecte potencial que actualment no es considera significatiu. En les respostes al formulari hi ha hagut una major apreciació del risc d'alterar les condicions de tranquil·litat de l'espai. Aquest efecte també ha estat citat en les aportacions rebudes de perfil ambiental que assenyalen també el vol de drons com una activitat en creixement i, conseqüentment, amb increment de l'impacte.

En el paquet del que es pot anomenar "**esports d'aventura**" que inclou també el bany en rius el debat a les taules ha posat de manifest que el risc d'alteració d'hàbitats singulars té una relació directa amb el grau d'informació i coneixement dels practicants. Globalment, l'activitat en la qual s'aprecia un major impacte és el barranquisme amb referència a alguns indrets on aquesta pràctica ja representa en l'actualitat una degradació de l'hàbitat com els Empedrats o la Frau del Cortalet; aquesta percepció coincideix amb les propostes que han arribat des d'entitats de perfil ambiental. En les respostes al formulari, el risc de degradació d'hàbitats singulars es valora majoritàriament com a significatiu, tenint en compte que en aquesta modalitat de participació no es podia valorar diferenciadament cadascun de les activitats:

Degradació o alteració d'hàbitats singulars i sensibles (fluvials, rupícoles, zones humides, coves i avencs...) per activitats com l'escalada, l'espeleologia, el barranquisme, el bany en rius, ...

16 respostes

No hi ha consens en el cas de l'escalada, des de posicions que consideren que hi ha un impacte potencial que ha de fer que es limiti aquesta activitat a les zones actuals, a propostes per incrementar la seva pràctica a altres indrets. Pel que fa al bany en rius, hi ha acord majoritari en les taules en el seu impacte potencial, sobretot perquè és una activitat en creixement.

Les **activitats vinculades amb l'observació i coneixement del medi** (recerca, enregistraments, educació ambiental, observació de la natura) han estat qualificades majoritàriament sense impactes significatius.

Riscos amb major grau d'acord:

- ✍ Erosió de petites i mitjanes superfícies per rutes en BTT i curses organitzades (inclosos els propis senders i la conseqüent alteració de la flora).
- ✍ Alteració de les condicions de soroll i tranquil·litat de l'espai i necessària per la fauna per les curses.
- ✍ Molèsties a la població i les activitats locals (i a altres activitats d'ús públic) per les curses i les rutes en BTT.
- ✍ Risc de degradació d'hàbitats singulars pel barranquisme (no generalitzat).

Efectes de les infraestructures associades a l'ús públic

Pel que fa als efectes de les infraestructures associades a l'ús públic no hi ha consens total en cap dels potencials efectes negatius aportats des de la diagnosi. Tots els grups consideren que els efectes negatius diagnosticats no són conseqüència directa de les infraestructures (àrees de lleure, càmpings, allotjaments de turisme rural, refugis, punts d'informació...), ja que pressuposen que han estat ubicades i disposades en llocs adequadament estudiats i a més estan degudament regulades. Els impactes derivarien, en el seu cas, d'una mal gestió o utilització de la infraestructura en qüestió o la mateixa sobrefreqüentació. També subjau la visió que la finalitat d'algunes infraestructures, com pot ser la senyalització, supera el risc de provocar determinats efectes. En qualsevol dels

casos els participants aporten força matisos a la diagnosi. En canvi, estan majoritàriament d'acord amb les oportunitats que generen aquestes infraestructures.

Les infraestructures d'ús públic que més debat han generat en quant als efectes potencials són els càmpings i zones d'acampada, principalment l'alteració de la tranquil·litat necessària per l'espai, l'increment del risc d'incendi i l'impacte visual. Aquests efectes també han estat considerats majoritàriament significatius en les respostes al formulari. En les taules, s'insisteix a considerar aquests efectes com a potencials i fins i tot evitables amb una bona regulació i ubicació d'aquestes instal·lacions de manera que es pugui compatibilitzar el rendiment que en puguin treure els propietaris dels terrenys. Tanmateix, no hi ha hagut acord en quina és la ubicació més idònia o si ha de ser un ús admès o no admès dins els límits del Parc i en quines modalitats.

Un altre potencial impacte que ha estat considerat en algunes de les taules és el risc de contaminació del sòl i les aigües pels refugis i els allotjaments de turisme rural, encara que poc significatiu. Aquí cal tenir en compte que els que no ho han considerat com a risc és perquè donen per fet que aquestes instal·lacions disposen totes elles de sistemes adients de tractament d'aigües residuals i de gestió de residus. Pel que fa a miradors i àrees de lleure, algunes taules consideren que l'avaluació dels impactes potencials és diferent en un cas o un altre, que un mirador no té pràcticament impactes i que una àrea de lleure sí, en funció sempre d'on estigui ubicada i si és amb foc admès o no.

Efectes de consens:

- ✍ Contribució a la fixació de la població de l'espai per manteniment de les activitats econòmiques relacionades amb aquestes instal·lacions.
- ✍ Contribució a la sensibilització i educació ambiental de la societat mitjançant el gaudi del paisatge i la natura.

En

Riscos amb major grau d'acord:

- ✍ Alteració de la tranquil·litat de l'espai per zones d'acampada controlades i càmpings.
- ✍ Risc d'incendi associat a infraestructures com els càmpings i zones d'acampada o les àrees de lleure.
- ✍ Impacte paisatgístic dels càmpings i zones d'acampada.

EIX 2 Identificació d'oportunitats estratègiques

EDIFICACIONS

L'eix de debat sobre oportunitats estratègiques en relació a les edificacions partia dels enunciats següents:

- La reconstrucció i rehabilitació de les edificacions com a mitjà per a la conservació del patrimoni arquitectònic propi de l'espai.
- La integració de les edificacions per assolir indrets de gran qualitat paisatgística.

En les taules temàtiques d'edificació hi ha hagut prou acord respecte a aquests enunciats però també s'hi ha volgut afegir el component de contribució a l'activitat socioeconòmica. Serveixi com a model l'oportunitat formulada per una de les taules entenen que exemplifica el sentit general expressat també en les altres dues:

- Un model en què la rehabilitació i ampliació de les edificacions ajudi a mantenir la població en el territori, a desenvolupar les activitats econòmiques compatibles i conservar el patrimoni.

El que expressen els participants de les taules és que han d'existir uns criteris per ampliar o rehabilitar les edificacions destinades a habitatge o usos agroramaders i alhora que l'aplicació d'aquests criteris ha de ser prou flexible per no limitar possibilitats de diversificació de les activitats (per exemple, un obrador, que per normativa sanitària

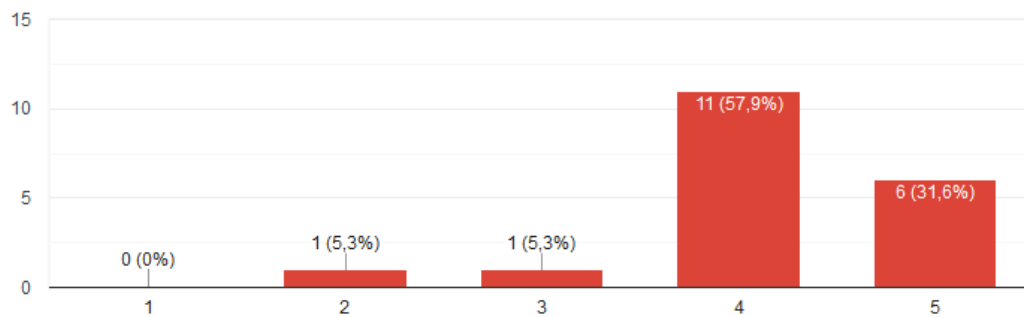

requereix unes dimensions i configuració determinada) o de millores tecnològiques (dimensions per acollir determinats tipus de maquinària, per exemple).

En el qüestionari, l'oportunitat estratègica ha tingut un ampli acord tal i com estava formulada.

Posar en valor la reconstrucció i rehabilitació de les edificacions com a mitjà per a la conservació del patrimoni arquitectònic propi de l'espai i la integració de les edificacions per assolir indrets de gran qualitat paisatgística

19 respostes

INFRAESTRUCTURES DE SERVEIS I VINCULADES A ACTIVITATS

Les taules temàtiques han formulat l'objectiu estratègic en aquest àmbit amb acord amb l'enunciat de partida:

- Instal·lacions i infraestructures necessàries per al desenvolupament dels aprofitaments dels recursos naturals i de les activitats d'ús públic que són una oportunitat pels objectius de conservació dels valors naturals i culturals de l'espai i de sensibilització, dissenyades amb criteris d'integració paisatgística i minimització dels impactes sobre el patrimoni natural.

afegint matisos com:

- tenir en compte les que són necessàries per al desenvolupament econòmic o estratègiques per a la població local (comunicacions...),
- afavorint les vinculades a l'ecoturisme,
- traslladant els usos més "intensius" (càmpings...) al voltant dels pobles.

El qüestionari no té preguntes específiques respecte a aquest àmbit.

XARXA VIÀRIA

Les taules temàtiques han formulat l'objectiu estratègic en aquest àmbit amb acord amb l'enunciat de partida:

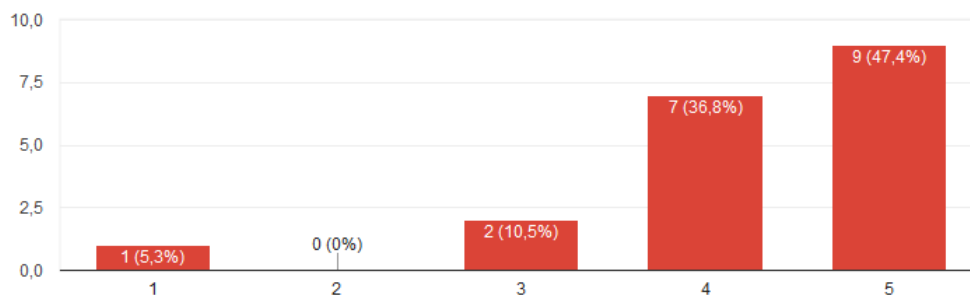
- Una xarxa viària ben estructurada que garanteixi l'accessibilitat i el desenvolupament dels usos admesos en l'espai, i que actuï com un element per assolir la distribució de les persones en l'espai de manera coherent als objectius de conservació i a evitar la sobrefreqüentació en relació a la capacitat de càrrega de cada zona del Parc.

Es fan algunes matisacions que també reflecteixen la realitat dels diferents territoris del Parc amb una demanda de major accessibilitat des del vessant nord (Cerdanya i Alt Urgell).

Els resultats del qüestionari també reflecteixen acord amb l'oportunitat formulada.

Ordenar l'ús de la xarxa viària de manera que garanteixi l'accessibilitat per al desenvolupament dels usos admesos en l'espai i per a que actuï com un element per assolir la distribució de les persones, evitant la sobrefreqüentació i l'impacte sobre els seus valors i respectant els drets i l'aprofitament que en pugui fer la propietat.

19 respostes

USOS AGRORAMADERS I APROFITAMENTS FORESTALS

Hi ha hagut un elevat grau d'acord amb el model formulat des de la diagnosi prèvia per als usos agroramaders tant en les taules temàtiques com en el qüestionari.

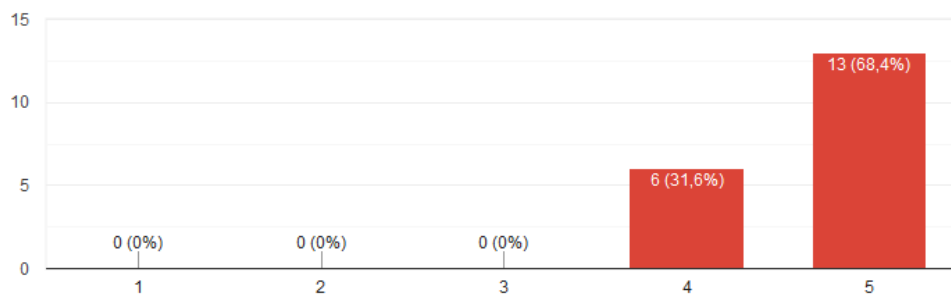

- Una activitat ramadera en règim extensiu, allà o aquesta sigui viable, que mantingui els espais oberts i on la pastura, les cremes controlades, els cultius de farratges i els prats de dall juguin el paper de manteniment d'aquests.
- Uns usos agroramaders garants de la conservació del patrimoni cultural i genètic (races i varietats autòctones – vaca bruna del Pirineu, patata, etc.).

Promoure una ramaderia d'excel·lència en règim extensiu allà o aquesta activitat sigui viable, en què la pastura, les cremes controlades, els cultius de farratges i prats de dall generin i mantinguin espais oberts, inclosa la integració paisatgística i ambiental de les instal·lacions i infraestructures necessàries per al seu desenvolupament.

19 respostes

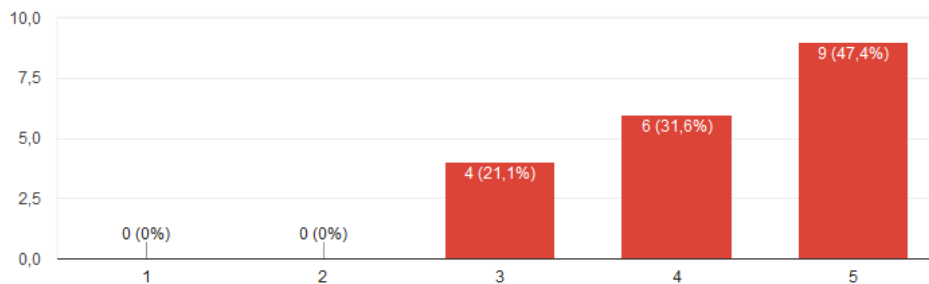

Pel que fa als aprofitaments forestals, la visió del sector que ha estat la protagonista en les taules temàtiques és que la pròpia gestió forestal és l'oportunitat estratègica en tant que en la seva concepció actual ja incorpora tots els objectius de sostenibilitat inclosos els de conservació. Aquesta visió es correspondria amb la formulació que es va plantejar a partir de la diagnosi prèvia per a un model d'aprofitament extractiu forestal sostenible que també ha tingut un ampli suport en el qüestionari.

Promoure un aprofitament forestal extractiu d'excel·lència, allà on aquesta activitat sigui viable, de manera que s'incrementi la fusta morta i la diversitat de classes d'edat i d'espècies forestals secundàries, es conservin arbres grans, brancuts, bifurcats, amb forats, esclètxes i lianes i es redueixi l'excessiu tancament del bosc i sotabosc, inclosa la integració paisatgística i ambiental de les infraestructures necessàries per al seu desenvolupament.

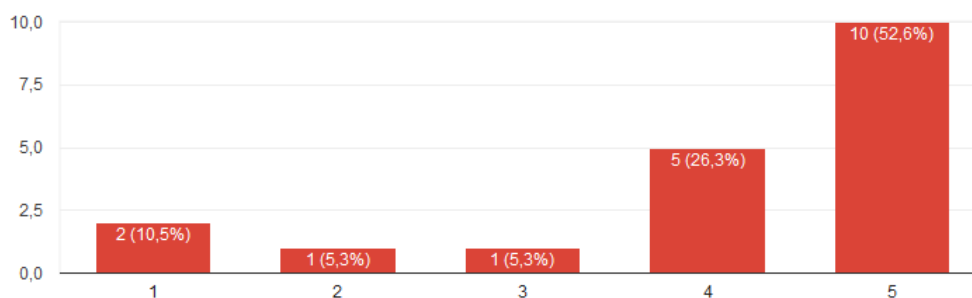
19 respostes

En aquesta segona modalitat de participació, amb respostes procedents de perfils més variats, també ha tingut molt recolzament l'opció d'aprofitament no extractiu en aquelles zones on aquest estigui compromès.

Promoure un aprofitament del medi natural poc o gens extractiu allà on estigui compromesa la viabilitat de l'aprofitament extractiu. Aquest model es basa en la restauració dels processos naturals propis dels ecosistemes o en el maneig dels recursos naturals molt proper a la natura i, per tant, en la recuperació de la dinàmica natural.

19 respostes

Algunes propostes de les aportacions que han arribat en format lliure, també van en aquesta línia:

- Crear una xarxa de boscos madurs o vells del parc natural, representativa dels diferents tipus d'arbres que hi ha, amb un màxim del 20% de la superfície del parc.

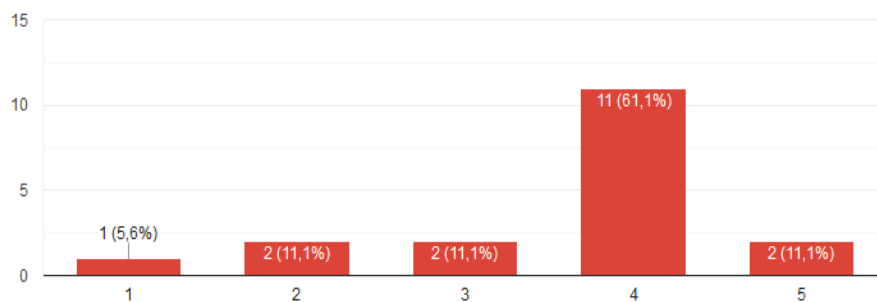
- Destinar els boscos propietat de la Generalitat a conservació de la biodiversitat, incrementant la maduresa dels boscos, l'augment de la superfície de prats i permetent només algunes tallades per a la prevenció d'incendis i per a conservació. La gestió s'haurà de fer tenint en compte l'adaptació al canvi climàtic de les espècies forestals i s'haurà de procurar l'eradicació de les espècies al·lòctones i invasores.

CAÇA I PESCA - RECOL·LECCIÓ

A les taules temàtiques l'oportunitat de les activitats de caça es formula en termes d'un aprofitament sostenible basat en criteris procedents d'estudis poblacionals i tècnics, de manera que genera efectes positius en la fauna i la població local i posant com a model de gestió la que actualment es fa a la Reserva Nacional de caça. Aquesta oportunitat aniria vinculada al recolzament de la gestió forestal per la millora dels hàbitats de poblacions autòctones. Per tant, hi va haver prou acord amb la formulació que es feia des de la diagnosi prèvia, que també ha tingut molt recolzament al qüestionari.

Promoure una caça d'excel·lència que exerceixi una pressió adequada a les característiques de l'espai i de les poblacions de les espècies objecte d'aprofitament; amb tipologies i maneig proper a la natura que exerceixi el paper de depredació sobre les poblacions d'espècies (principalment ungulats salvatges) en aquells cassos que no tenen depredador natural.

18 respostes

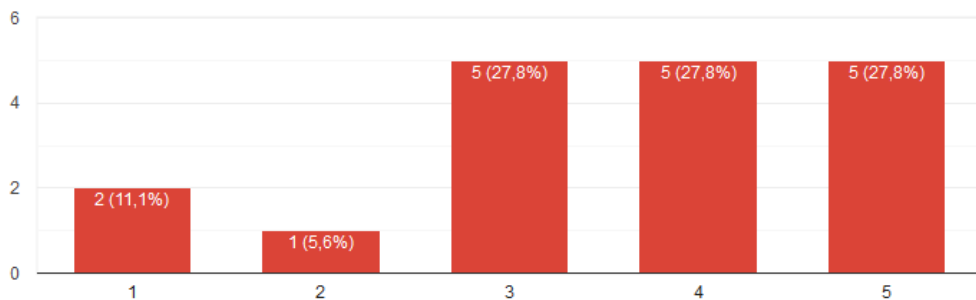
Les valoracions més baixes d'aquesta oportunitat estratègica provenen sobretot de persones més vinculades al sector de lleure i turisme i és que també es va posar de manifesta a les taules la necessitat d'una major comunicació / coordinació.

El sector de la pesca ha tingut poca representació però tant en les taules temàtiques com en el qüestionari hi ha hagut força consens amb l'oportunitat formulada des de la diagnosi prèvia.

Promoure una pesca d'excel·lència basada en l'abundància de refugis de pesca i amb la pràctica de la pesca sense mort en tot el Parc (allà on es pugui pescar).

18 respostes

Pel que fa a les activitats de recol·lecció els participants a les taules temàtiques consideren majoritàriament en el cas dels bolets que és una oportunitat si és creen zones de regulació o vedats i es promou com a producte local amb un valor afegit de respecte al territori.

ÚS PÚBLIC

En general a les taules d'ús públic hi ha hagut acord en les oportunitats formulades a partir de la diagnosi prèvia per a aquestes activitats al Parc Natural:

- La contribució a la sensibilització i educació ambiental de la població local i la societat mitjançant el gaudi del paisatge, l'observació de la fauna i flora, experiències sensorials i de salut en la natura,
- La contribució a la fixació de la població de l'espai i dels pobles veïns en base a activitats econòmiques i socials entorn a les activitats indicades en el punt anterior.
- La conservació del patrimoni cultural immaterial relacionats aplecs, festes...

Per fer possibles aquestes oportunitats hi ha un acord bastant general al voltant de tres eixos:

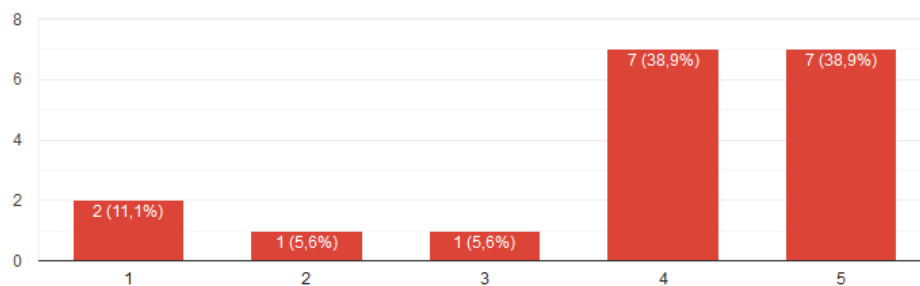
- que es transmeti al visitant prou informació sobre el Parc (incloses les activitats econòmiques i la cultura rural en general),
- que es corregeixin els efectes de massificació d'algunes activitats i sobrefreqüentació d'algunes zones del Parc
- que hi hagi prou coordinació / comunicació entre els actors implicats (Parc, entitats, empreses, propietaris /propietàries)

En general s'opta per un model més basat en el senderisme i amb menys presència de vehicles reservant el gruix de les infraestructures (zones d'aparcament, càmpings...) per les zones més properes a les poblacions. També es proposen diverses fórmules per generar ingressos per les poblacions de l'entorn a partir d'aquestes oportunitats.

Les respostes al qüestionari ratifiquen el grau de suport amb les oportunitats formulades que ja s'ha manifestat a les taules; en aquesta modalitat de participació s'ha afegit l'oportunitat de l'espai protegit per a la recerca i ciència ciutadana.

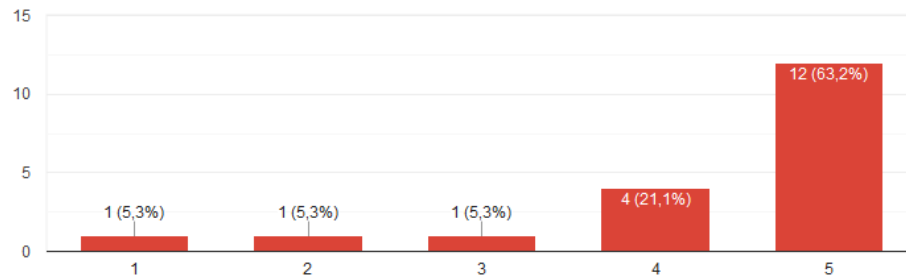
Fomentar activitats econòmiques i socials que contribueixin a la fixació de població en l'espai i els pobles de l'entorn a partir del concepte de producció de natura d'alta qualitat i el seu consum no extractiu mitjançant la seva observació i ús sensorial i per la salut, com a alternativa de l'estratègia productiva extractiva de les finques (inclosa la integració paisatgística i visual de les instal·lacions necessàries per al seu desenvolupament).

18 respostes

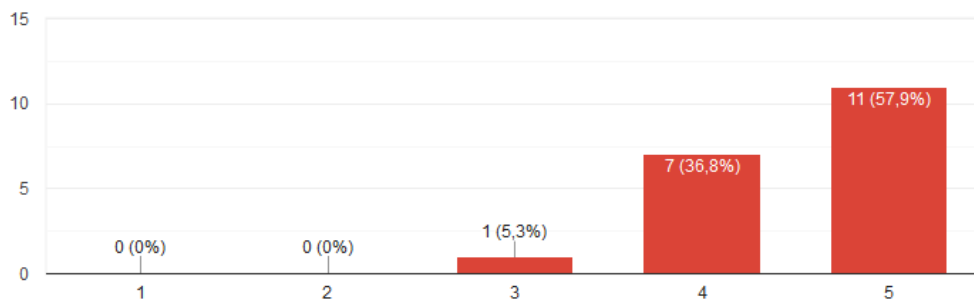
Contribuir a la informació, sensibilització i educació ambiental de la població local i la societat en general mitjançant activitats de gaudi del paisatge, observació de la fauna i flora, ús sensorial i per a la salut de la natura, etc.; amb un model d'acollida dels visitants i usuaris de l'espai d'excel·lència (inclosa la integració visual i paisatgística de les instal·lacions vinculades).

19 respostes

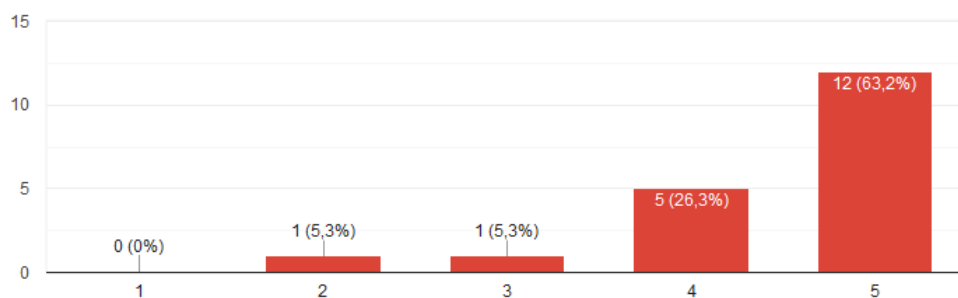
Posar en valor el patrimoni cultural immaterial relacionat amb aplecs, festes populars, gastronomia i altres manifestacions de la cultura popular tradicional.

19 respostes

Fer del Parc Natural un espai d'oportunitat i excel·lència per a la recerca científica i la ciència ciutadana.

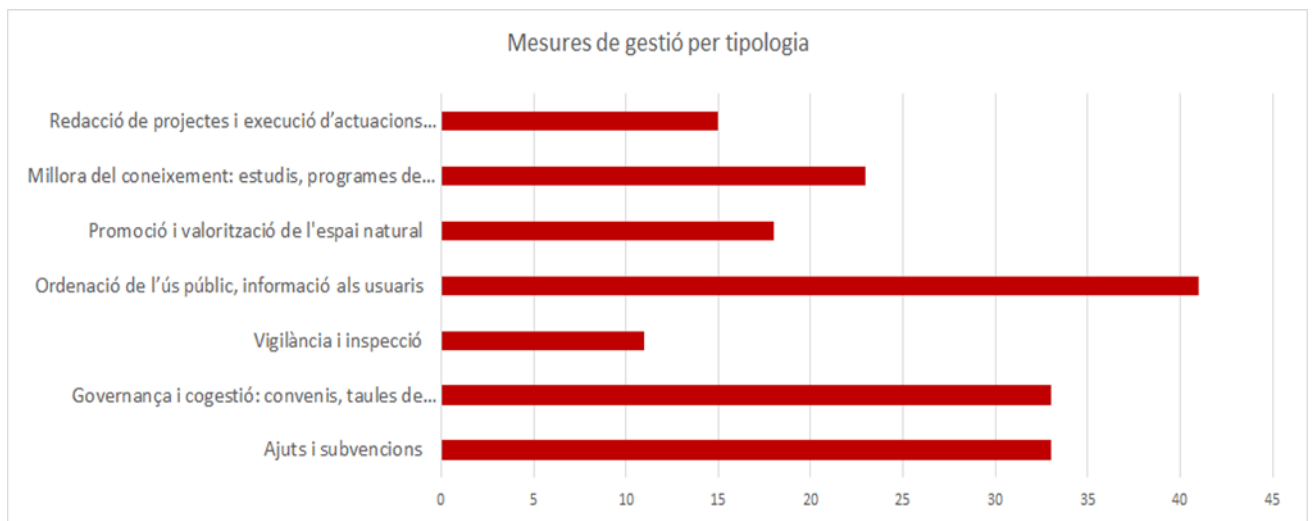
19 respostes

EIX 3 Mesures de gestió i de foment de les oportunitats

La tipologia de mesures que ha tingut un major nombre d'aportacions en les taules temàtiques dels grups de treball és la que fa referència a l'ús públic, la informació, senyalització i l'educació ambiental. A continuació segueixen les mesures de governança i cogestió i els ajuts i subvencions.

En les respostes al formulari la major part de participants coincideixen en considerar les mesures d'ordenació de l'ús públic, senyalització i informació com a les més necessàries per fomentar les activitats compatibles (61%) seguides de les actuacions de millora del coneixement (47%). Hi ha, però, escasses aportacions concretes.

Representació gràfica de les respostes al formulari sobre tipologia de mesures de gestió.

ORDENACIÓ DE L'ÚS PÚBLIC, SENYALITZACIÓ I INFORMACIÓ ALS USUARIS I EDUCACIÓ AMBIENTAL

Els participants de les taules temàtiques reclamen una acció més coordinada alhora d'establir un "calendari" d'esdeveniments o activitats d'ús públic de manera prou repartida al llarg de l'any i del territori per no col·lapsar determinades zones per confluència d'activitats amb diferent tipus de públic. En general, veuen necessària una regulació dels accessos per la xarxa viària, que pot ser diferent al llarg de l'any, que ajudi a evitar la sobrefreqüentació en determinats indrets i èpoques concretes.

Una constant en les taules sobre usos i aprofitaments ha estat la necessitat que la informació que es posa a disposició dels visitants de l'espai ha d'incloure la component de les activitats socioeconòmiques que es desenvolupen al Parc. La mateixa apreciació la fan per als programes d'educació ambiental que entenen que també han d'incorporar el vessant de la "cultura rural": propietat dels terrenys i camins; feines pròpies de la gestió forestal i els usos agroramaders que es desenvolupen a l'espai, etc. Cada sector (forestal, ramader, caça) entén que hi ha d'haver una major sensibilització a l'usuari envers les respectives activitats. Les escoles s'esmenten molt sovint com a uns dels principals destinataris dels programes d'educació ambiental i també les empreses i entitats que organitzen activitats al Parc. També es veu necessari intensificar tasques de sensibilització cap a comportaments poc respectuosos amb l'entorn, potser per l'apropament a l'espai d'un ventall de públic més ampli i menys sensibilitzat cap als elements de conservació o senzillament per una major freqüentació.

Un altre tema que s'ha posat sobre la taula en les taules d'ús públic, ha estat la problemàtica relacionada amb la seguretat, per l'apropament a determinades activitats per part de públic poc expert que genera situacions de risc. Cal actuar, segons aquesta visió, en informar correctament dels riscos associats a la pràctica de determinats esports o accés a determinats itineraris.

També hi ha hagut diverses aportacions en la línia d'uniformitzar els criteris per a la senyalització. En algunes taules s'ha expressat una sensació de "massa" itineraris senyalitzats o, si més no, la descoordinació entre diferents agents que promocionen rutes: el propi Parc, els ajuntaments, entitats o empreses, consells comarcals...

Algunes mesures que han tingut un major recolzament:

- Zonificació de la xarxa viària per regular l'accessibilitat i l'ús públic.
- Criteris per limita el nombre de persones o vehicles / dia en situacions d'excés d'afluència de públic en determinats indrets i èpoques de l'any (per exemple, en el document del GDNB es proposa la limitació de l'accés en caps de setmana del vehicle privat en la temporada de boets a les zones més freqüentades).

- Instruments com aparcaments dissuasoris, autobusos llançadora o transport públic del Parc per regular l'accés.
- Programa anual d'esdeveniments / activitats d'ús públic amb participació activa dels ens locals.
- Programa d'informació i senyalització que, a banda de les recomanacions generals sobre comportaments en els espais protegits, inclogui aspectes de respecte a la propietat privada i les activitats socioeconòmiques.
- Programa d'educació ambiental amb participació activa dels ens locals i empreses del territori amb actuacions que incorporin tant els valors naturals i culturals de l'espai com els valors propis de les activitats que s'hi desenvolupen (ramaderia, gestió forestal, gestió cinegètica...).
- Punts informatius en indrets estratègics on s'indiquin les característiques del terreny, la meteorologia d'alta muntanya, el material necessari i obligatori per tot tipus d'activitats, així com donar a conèixer l'opció de contractar tècnics o guies de muntanya per dites activitats.
- Programa de senyalització acurada, escrupolosa, sense excessos i amb uniformitat de criteris.
- Programa de sensibilització sobre les conseqüències del mal comportament dels visitants.

GOVERNANÇA I COGESTIÓ

Prop d'una vintena de propostes van en la línia de creació de taules sectorials, taules de governança i similars per a temàtiques com la regulació de la xarxa viària, l'ús públic, les pistes d'esquí o, en general espais de comunicació i acció coordinada entre els diferents actors: empreses i entitats, propietat, ens local i equip de gestió del Parc.

Altres propostes van en la línia d'establir convenis amb universitats o altres entitats per al desenvolupament d'estudis i recerca en temes d'interès estratègic per al Parc o acords amb propietaris en relació als objectius de conservació. En una taula s'apunta com a

mesura un instrument del tipus “contracte” on els signants (òrgan gestió i altres actors que pertoquin) acorden drets i deures i mecanismes de seguiment i avaluació.

Finalment hi ha propostes més encaminades a fomentar activitats amb fórmules com la cessió d'ús de terres o edificacions a l'òrgan gestor per posar-les en actiu a través de contractes vinculats a determinades usos (bancs de terres per a pastures, parc d'edificis per a rehabilitacions vinculades a usos agroramaders o residencials, etc.).

Així doncs, les mesures amb major recolzament es poden resumir en:

- Creació i dinamització de taules de governança: turisme i ús públic, gestió forestal i propietat, xarxa viària...
- Acords amb propietaris per als objectius de conservació.
- Promoció de convenis amb universitats, centres de recerca...
- Cessions d'ús de terrenys o edificacions per crear bancs de terres, d'edificacions a rehabilitar...

AJUTS I SUBVENCIONS

La major part de propostes en aquesta tipologia es refereixen a ajuts per assumir sobre costos d'execució d'obres o projectes motivats per l'adequació a la normativa del pla; també per a bones pràctiques de gestió, per exemple forestal o cinegètica, que no són rentables o suposen sobre cost però tenen interès per a la conservació.

Un segon bloc és el destinat a la rehabilitació o manteniment de construccions tradicionals de pedra seca, bordes, etc. o a actuacions en edificacions que representin una millora ambiental (integració paisatgística, energies renovables...).

També es proposen diverses fórmules de suport per a activitats compatibles com assessorament, formació, etc.

En resum, doncs, les mesures més expressades han estat les següents:

- Subvencions per actuacions de gestió forestal o cinegètica que signifiquin la millora d'hàbitats.

- Subvencions per estudis d'impacte i integració paisatgística o altres sobre costos per a determinats projectes motivats per l'aplicació de la normativa pròpia del Parc.
- Mesures de suport a activitats econòmiques compatibles (formació, assessorament...).

MILLORA DEL CONEIXEMENT: ESTUDIS, PROGRAMES DE SEGUIMENT...

Un primer bloc de mesures es refereixen a incrementar el coneixement sobre el patrimoni arquitectònic i cultural (incloent camins ramaders), el seu estat de conservació i els "estils" arquitectònics que es poden considerar propis dels territoris del parc i com aquests estan evolucionant.

Un segon bloc es refereix a la capacitat de càrrega del territori, estudis de freqüentació, indicadors de sobrefreqüentació, etc.

Finalment, un tercer bloc fa referència a estudis destinats a incrementar el coneixement sobre efectes específics com a pas previ a regular els usos que el provoquen (connectivitat ecològica i pistes d'esquí, extracció de nutrients per la recol·lecció, etc.).

PROMOCIÓ DELS VALORS DE L'ESPAI PROTEGIT

La major part de les aportacions en aquesta tipologia de mesures es refereixen a la promoció dels productes obtinguts de les explotacions del parc amb una marca de qualitat, segell o similar. Majoritàriament es parla de productes alimentaris però també hi ha propostes que inclouen la fusta.

Altres propostes es refereixen a valoritzar activitats específiques dins el parc, com el senderisme, la descoberta del patrimoni o el turisme ornitològic.

També s'ha de tenir en compte que alguns propietaris han manifestat el seu desacord en què es promocionin indrets dins finques privades sense el seu permís o coneixement.

REDACCIÓ DE PROJECTES I ACCIÓ DIRECTA DE L'ADMINISTRACIÓ

Prop de la meitat de les propostes en aquesta tipologia tenen relació amb els usos agroramaders amb aportacions com la creació d'un banc de llavors per espècies de prats d'alta muntanya, l'execució de cremes i accions de manteniment de pastures, la instal·lació de punts d'aigua i punts de sal, etc.

També hi ha aportacions relacionades amb el manteniment de la xarxa de camins i altres propostes més puntuals referides a altres àmbits.

VIGILÀNCIA I INSPECCIÓ

La majoria de propostes demanen incrementar la vigilància sobre les activitats que es desenvolupen al parc per penalitzar els mals usos amb una major dotació d'agents i una guarderia pròpia del Parc.

Eix 4 Mesures de prevenció i minimització d'efectes negatius

En les taules els grups de treball s'han anat proposant mesures per a aquells efectes que s'han considerat significatius. També algunes de les aportacions rebudes en format lliure han fet propostes en aquest sentit. El detall de les propostes es pot consultar en els informes dels grups de treball i els documents en format proposta del portal de participació. A continuació es fa un breu resum del tipus de mesures en les que hi ha hagut un major acord.

Tot i que no s'ha abordat específicament en els grups de treball, de la discussió de la diagnosi han sorgit algunes aportacions sobre **usos no admesos** al Parc:

- Hi ha força consens en les línies d'alta tensió i, en general, en tot aquest tipus d'infraestructures (línies elèctriques, antenes de comunicació...) que no donin servei directe a la població local.
- En algunes taules s'ha fet al·lusió a les noves concessions d'activitats extractives com a ús no admès.

- Els càmpings i zones d'acampada han estat molt discutits sense que s'hagi arribat a un consens sobre la seva consideració com a ús admès o no en el Parc Natural.

Fruit del procés participatiu es detecta un consens en l'establiment d'una **zonificació** en el sentit que no tot el territori del Parc ha de ser tractat per igual. Aquesta conclusió, però, arriba des de visions diferents que es poden sintetitzar en tres:

- Des del sector turístic i de les activitats de lleure, conscients que cal una regulació de l'ús públic, demanen que es faci atenent a raons de capacitat de càrrega i, en aquest sentit, proposen la zonificació com un instrument per modular la pressió admissible en cada zona segons els valors a protegir. En definitiva el que es demana és que la limitació o regulació de les activitats d'ús públic no sigui "universal" sinó que es faci amb coneixement de causa sobre impactes i valors a protegir concrets i mesurables.
- Des del sector ambiental la delimitació de zones va en la línia de distingir àrees de protecció especial per a determinades espècies o hàbitats on es puguin restringir determinades activitats tant per activitats d'ús públic com d'altres (per exemple, s'esmena l'accés dels ramats a les zones de gall fer).
- Una tercera visió és la dels propietaris i sector agroramader que viu una excessiva pressió en la utilització de l'espai com una alteració de les seves activitats (molèsties) i reclamen una zonificació per evitar confrontació entre activitats (caça, ús públic, ramaderia, etc.).

On més s'ha manifestat la conveniència de la zonificació com a mesura reguladora és a les taules d'ús públic, visió que conviu amb una percepció de part dels participants de que la regulació s'ha d'establir en consens amb propietaris i ajuntaments.

L'estat, accés i circulació per la **xarxa viària** ha estat un dels elements als quals s'ha donat més importància en totes les fases del procés participatiu, per la seva funcionalitat com a eix de comunicació i articulació del territori però també com instrument important per

a la gradació de la freqüentació i distribució dels usos de l'espai protegit en concordança amb el que s'ha exposat en l'apartat anterior.

Així, doncs, hi ha hagut moltes aportacions genèriques en les taules sobre la conveniència de **regular l'accessibilitat per la xarxa viària de l'espai**, en especial de l'accés motoritzat, tant per motius estrictament conservacionistes com per la alteració de les activitats pròpies. Aquestes aportacions fan referència a qüestions com:

- Regular conjuntament amb els Ajuntaments i la propietat no només l'accés sinó el tipus d'ús de les pistes forestals.
- Limitar l'accessibilitat per evitar alteració tant de les condicions de tranquil·litat com de les activitats pròpies de l'espai.
- Utilitzar instruments com els aparcaments dissuasoris, l'accés permès només amb vehicles del Parc (taxis amb llicència del parc, vehicles d'empreses "homologades", etc.) o els autobusos llançadora per distribuir els visitants. Els aparcaments situats en zones pròximes a les poblacions afavoriria el consum als pobles.
- Limitar nombre de vehicles/dia.
- Limitar la velocitat dels vehicles per evitar atropellaments de fauna salvatge i risc d'accidents.
- Prohibir la passejada fora de pistes forestals i senders.

En un altre ordre de coses, també s'han posat damunt la taula qüestions d'atribucions o competències en la gestió de l'accés i ús de xarxa de pistes i camins i la conveniència de "clarificar" quines vies són transitables, en quins vehicles i amb quines finalitats:

- Coordinació entre òrgan gestor, propietat i ajuntaments.
- Millora de la senyalització de quins senders són públics.
- Definir clarament a qui cal sol·licitar autorització pel pas de determinats camins, qui gestiona barreres en camins restringits, etc.

Respecte a les activitats, usos i instal·lacions concretes, l'àmbit que ha rebut majors propostes en quant a la seva regulació és el de l'**ús públic**, majoritàriament dirigides a

evitar la massificació i evitar superar la capacitat de càrrega de l'espai, fet que ja s'ha vist plasmat en els comentaris anteriors sobre zonificació i xarxa viària. El **guiatge** es proposa com a instrument preventiu de molts efectes no desitjables provocats per l'ús públic, així com la informació i sensibilització. També ha estat present a les taules la visió dels propietaris i propietàries que demanen la obligatorietat de demanar autorització a la propietat o als gestors de les finques per a la realització d'activitats d'ús públic.

Entre les activitats d'ús públic, les que més han suscitat propostes en quant a la necessitat de regulació són el cicloturisme (BTT) i les curses organitzades. Hi ha força acord en definir els itineraris aptes per a **bicicletes** amb el criteri d'evitar conflictes amb senderistes. Pel que fa a les curses, les aportacions a les taules són genèriques i van en la línia de:

- Establir la obligatorietat d'autorització prèvia pel Parc i les propietats afectades per qualsevol activitat organitzada.
- Establir límits de participants i de curses a l'any. És a dir, tenir en compte tant nombre d'activitats anuals (que es podrien limitar sobretot en zones sobrefreqüentades) com nombre de participants per cursa (on també es podrien posar límits).

L'**acampada i la pernoctació** han suscitat molt debat i postures confrontades. La majoria de participants consideren que hauria de tenir un tractament específic en la normativa del pla distingint entre acampada i pernoctació.

La regulació dels usos agrícoles, ramaders i forestals no ha tingut gaires propostes a les taules per considerar-les activitats sense efectes adversos rellevants. En el cas del possibles impactes dels **ramats** per trepig i sobrefreqüentació d'alguns indrets, es demana que en qualsevol cas les mesures es plantegin com a directrius i no com a normes. En els usos forestals, una part dels participants també veu la conveniència de regular aspectes derivats de l'excessiva mecanització com l'alteració que provoquen les pistes de desembosc o els nivells de contaminació acústica.

La **recol·lecció de bolets** és percebuda com una activitat associada a la sobrefreqüentació en algunes zones del territori del Parc i el seu impacte s'associa a aquesta sobrefreqüentació més que a l'activitat en sí. En totes les modalitats i fases de participació ha hagut aportacions genèriques en la línia de regular l'activitat dels "boletaires". Pel que fa a la **caça**, en general, la regulació actual es veu adequada amb referència explícita a la Reserva Nacional de Caça del Cadí.

Per pal·liar els efectes generals de les obres, els grups de treball han coincidit bastant en mesures genèriques com realitzar-les obres sempre previ informe preceptiu del parc que estableixi les mesures que calgui tenir en compte i establir l'obligatorietat de restituir l'espai afectat al seu estat original retirant qualsevol resta de material, deixalles, etc.

Les taules dels grups de treball han estat cauteloses alhora de proposar mesures de regulació de **noves construccions i ampliació o rehabilitació** de les existents. Tot i que preocupen aspectes com la integració paisatgística i la conservació del patrimoni, sectors com l'agroramader o l'administració local veuen la normativa com una qüestió que pot afectar la socioeconomia de la zona i per tant, demanen que la regulació, en qualsevol cas, s'estableixi en forma de directriu i no de norma. Tanmateix, hi ha una apreciació majoritària sobre limitar la construcció de nova planta tot i les ampliacions, sempre prenent en consideració el que sigui necessari per desenvolupar les activitats pròpies de l'espai. Es traslladen aquí les conclusions d'una de les taules d'edificació que resumeixen la que podria ser la conclusió del debat, tot i que fa més referència a la regulació que a la pròpia diagnosi:

s'ha de permetre ampliar o rehabilitar les destinades a habitatge o usos agroramaders, amb alguns criteris. Per exemple, rehabilitacions d'aquelles que siguin accessibles a través de la xarxa viària existent; ampliacions limitades a un percentatge sobre la superfície existents, sempre i quan el criteris s'apliqui amb flexibilitat per no limitar possibilitats de diversificació de les activitats (per exemple, un obrador, que per normativa sanitària requereix unes dimensions i configuració determinada) o d'adaptació a les noves tecnologies.

En les **instal·lacions i infraestructures** de serveis, el plantejament és molt semblant, tot i que es reconeix la conveniència de regular aspectes com la integració paisatgística es remarca que han de “tenir cabuda” les que donin servei a la població local.

El sector ambiental, representat sobretot a través del formulari i en les propostes obertes, es mostra més determinat en la qüestió de regulació de les edificacions i infraestructures i expressa que no hi ha d'haver noves construccions, urbanitzacions ni instal·lacions dins els límits del Parc que suposin l'artificialització del paisatge natural.

FASE DE RETORN

Canals de participació i perfil dels assistents

Aquesta ha estat una fase presencial basada principalment en la presentació dels resultats de les etapes anteriors i les principals conclusions del procés respecte les oportunitats detectades, les mesures de regulació i gestió i la diagnosi dels efectes. Tanmateix també es va obrir un debat per algunes qüestions en les què el procés ha estat poc conclouent per la manifestació de postures confrontades (temes oberts).

El canal de participació ha estat l'assistència a les tres sessions convocades on s'ha pogut expressar l'opinió a través de la intervenció directa o mitjançant l'aportació d'idees per escrit per alguns dels tres temes que es van portar a debat, el que s'han anomenat "temes oberts":

- Delimitació d'una àrea d'influència.
- Admissió de l'ús i regulació dels càmpings i zones d'acampada.
- La conveniència del model de gestió forestal no extractiu en determinats indrets.

Les sessions han comptat amb una assistència global de 22 persones.

Aportacions rebudes

Dels tres temes plantejats el que suscita major debat és el de la zona de foment de la dinàmica natural que presenta una postura inicial de rebuig per bona part dels assistents a les sessions de Bagà i Martinet i el reforçament de la idea de que és necessària una gestió del bosc sigui quina sigui la seva finalitat i, sobretot, que aquests tipus de mesures limita la capacitat d'acció de la propietat. A la sessió de Martinet, la més nombrosa, una alguna de les assistents manifesta que, l'activitat forestal, com qualsevol altre activitat que es desenvolupi en el Parc, també pot ser sotmesa a criteris específics per a determinades zones. A Tuixent, per la seva banda, la preocupació ha anat més en el sentit de la percepció de pèrdua de control per part dels Ajuntaments sobre l'execució de les tasques forestals derivades de les subhastes en boscos municipals.

En totes les sessions, des de la DGPAMN s'aclareix que el foment de la dinàmica natural no implicar no gestionar, sinó que aquesta gestió necessària en les primeres etapes s'orienti cap al foment de la dinàmica natural. A la sessió de Bagà, la darrera de les tres realitzades, s'arriba a una certa validació de la proposta sempre que es compleixin les condicions següents:

- Que sigui en tot moment voluntari per part de la propietat.
- Que no tingui implicacions econòmiques per als propietaris i propietàries.
- Què no s'apliquin criteris homogenis o es delimiti una zona dins el territori del Parc sinó que es tingui en compte que cada finca és diferent i es gestioni finca per finca.

Respecte a la zona d'influència i els càmpings i zones d'acampada, no es fan aportacions concretes que no hagin estat ja manifestades en fases anteriors de la participació.

